

TKP MK
Genel Sekreteri
İ.Bilen Yoldaşın
Merkez Komitesi
Plenumunda
okuduğu
Politik Büro
Raporu
Ağustos 1981

İÇİNDEKİLER

Sayfa

GİRİŞ.....	5
BARIŞ İÇİN SAVAŞIM.....	8
Sosyalist Polonya'daki gelişmeler.....	9
Bölgemizde barış ve güvenlik.....	10
Bağımsız, barışçı bir dış politika için.....	11
12 EYLÜL ASKERSEL DEVİRMESİ.....	12
12 Eylül öncesi durum ve devirmeye yol açan etkenler.....	13
Rejim ile ilgili kimi görüşler üstüne.....	20
GERİCİ ASKERSEL DİKTATÖRLÜK ALTINDA HALKIMIZIN SAVAŞIMI.....	25
Gerici askersel diktatörlüğe karşı, barış, bağımsızlık, demokrasi ve toplumsal ilerlemeden yana herkesle birlikte.....	26
Türkiye'nin emperyalist serüvenlere sürüklenmesini önlemek için.....	27
Ekonomik yıkımı önlemek, kemerleri sıkma politikasına karşı halkın yaşam koşullarını savunmak için.....	28
Gericiliğin, faşizm yanlılarının baş kaldırmasına ve cuntanın ilerici güçlere yönelik baskılarına karşı, demokratik özgürlükler için.....	29
Güncel savaşım, devrimci amaç.....	30
Sonucu yığınların savaşımı belirleyecektir.....	31
Sendikal savaşım.....	34
Gençlik hareketi.....	35
öğretmen ve meslek adamları hareketi.....	36
Kadın hareketi.....	37
ULUSAL DEMOKRATİK GÜÇLERİN TEK CEPHESİ ÜSTÜNE.....	38
İşçi sınıfının eylem birliği.....	40
Temel bağlaşıklık-işçi-köylü bağlaşıklığı.....	41
Komünistler ve Kemalistler.....	43

Komünistler ve ordu.....	45
Komünistler ve ulusal sorun.....	47
Komünistler ve dindarlar.....	48
Terörizm ve partinin tutumu.....	49
PARTİ ÇALIŞMALARIMIZ ÜSTÜNE.....	54
Kimi örgütsel sorunlarımız.....	54
İdeolojik çalışmaların kimi yönleri.....	56
TKP MK PLENUMUNDA GENEL SEKRETER İ.BİLEN YOLDAŞIN YAPTIĞI KAPANIŞ KONUŞMASI.....	59

Değerli yoldaşlar.

Merkez Komitesi'nin Plenumunu açıyorum. Toplantımız çok çetin, olağanüstü, karmaşık koşullarda toplanıyor. 12 Eylül askersel devirmesi partimizi her alanda yeni sorunlarla, bunları çözme göreviyle yüz yüze getirdi, Öyleki, gelen saldırıya karşı partiyi, örgütlerimizi, kadrolarımızı sel ağzından alma, bunları koruma sorunu ön plana çıktı.

Yoldaşlar!

İşbirlikçi büyük burjuvazinin, egemen çevrelerin işçi sınıfına karşı, partimize karşı elindeki en güçlü araçla, ordu gücüyle saldırıya geçmiş olduğu bir dönemde MK Plenumunun toplanabilmesi büyük bir başarıdır. Bu olay, anti-komünist saldırının amacına ulaşamadığını, partimizin savaşım gücünü kıramadığını gösterir.

Parti üyelerinin çoğunluğu yeni bir kuşaktır. Pek çok yoldaş 12 Mart'ı yaşamıştır. Tümüyle alırsak, kadrolarımız sert bir ateşten, en ağır bir deneyden geçiyor. Bunlardan, iyi, kötü, yanlış, doğru ne varsa hepsinden ders çıkarmak, özellikle yanlışlarımız üzerinde durmak, bunları ne abartmak, ne gölgelemek gerek. Plenum yapıcı bir eleştiriyle sorunlara yanaşmalıdır.

Yoldaşlar!

Plenumu olağanüstü iç ve dış koşullarda topluyoruz. Bu koşullar nelerdir? Birincisi: Emperyalizmin yayılmacı, saldırgan çevreleri, yeni ABD yönetimi, NATO'da başı çekenler, yumuşamadan uluslararası gerginliği artırma, çatışmaları dürtükleme politikasına geçti. Pentagon saldırı stratejisini başa alıyor. Baş tehlike bu! Bu tırmanışa, silahlanma yarışına, yeni bir dünya savaşının kopmasına karşı durmak günümüzün en yakıcı sorunudur. Bu olanak vardır. Sovyetler Birliği, sosyalist dünya, barışsever güçler, yeryüzünün işçi ve komünist hareketi vardır. Türkiye işçi sınıfı, onun savaşkan komünist partisi TKP bu savaşımın içindedir, bu güçlerin kopmaz bir parçasıdır. ikincisi: ABD emperyalizmi, onun bağlaştığı olan, onun dümen sularında iz süren çevreler, her yerde devrimci güçlere karşı, tüm dünya devrimci sürecine karşı genel bir karşı saldırıya geçmişlerdir. 12 Eylül askersel devirmesiyle ülkemizde, politik durum önemli bir değişikliğe uğradı. Gerici askersel rejimin, işçi sınıfına, ilerici güçlere karşı yürüttüğü baskılar, Türkiye'yi ulusal çapta bir dizi tehlikelerle yüz yüze getirdi. Üçüncüsü: Partimiz gelen sert baskılarla, son dönemde yoğunlaşan tutuklamalarla karşı karşıya kaldı.

5

Tüm bu olumsuz gelişmelere karşın, işçi sınıfı için, TKP için ve tüm yurtsever güçler için savaşım olanakları, savaşım kaynakları tükenmiş değildir. Yurdumuzda ve dünyada yalnız gerici güçler yoktur.

Emperyalizmin tek başına dünyada ağılık sürdüğü günler çoktan, daha kızıl Oktobr Devrimi'yle geçmiştir. Sömürgecilik sistemi yıkılıp gitti. Ulusal kurtuluş hareketleri büyük başarılar, utkular kazanıyor. Kurtulan ülkelerin, halkların kimileri sosyalizme doğru yöneliyor. Asya, Afrika ve Latin Amerika'da devrimci hareketler barışçıl ve barışçıl olmayan değişik biçimlerde geliyor.

Ana savaşım emperyalist dünyayla sosyalist dünya arasındadır. Sosyalist ülkeler sistemi anti-emperyalist savaşımında, ana güçtür. Bunun başını, Türkiye'nin büyük komşusu Sovyetler Birliği çekiyor. Sovyetler Birliği Komünist Partisi, Lenin'in partisi, bu savaşımın en denenmiş, en uzağı gören, en yetenekli öncüsüdür. Sovyetler Birliği, sosyalist ülkeler topluluğu her geçen gün daha da güçleniyor. Bilimde, teknikte göz kamaştırıcı ilerlemeler yaratan, uzay çağını açan, sosyalizmden komünizme yönelen Sovyetler Birliği, sosyalist ülkeler topluluğu yenilmezdir. Dünyada barışı, yumuşamayı koruma, güçlendirme savaşımı, Reagan'ların çılgınlık, barbarlık, dünyamızı atom harmanlarında küle çevirme planlarına karşı halkların savaşımı böylesine bir güç kaynağına dayanıyor. SBKP'nin ardıcı! barış politikası, Türkiye halkının savaşımına da geniş olanaklar açıyor. Dünya devrim süreci, ona katılan güçler yeni konumlar, yeni başarılar elde ediyor. Türkiye işçi sınıfı, ne dünyada, ne ülkemizde yalnız değildir.

Ülkede işçi sınıfının deneyimli, ateşlerden geçmiş kesimleri örgütlülüğünü, savaşımını sürdürüyor. Cuntanın sert baskıları, TKP'nin işçi sınıfıyla, onun savaşkan kesimiyle bağlarını kesip

koparamamıştır. Emekçi yığınlar arasında, gide gide halkın değişik katmanları arasında cuntanın, sağcı askersel diktatörlüğün zorbalıklarına, halkın sofrasından son lokmasını da çekip almak politikasına karşı hoşnutsuzluklar artıyor. Homurdanmalar tepkilere dönüşüyor.

TKP, gelen selin ağzından, kadrolarını korumak için tüm gücüyle savaştı, savaşıyor. Partimizin Marksçı-Leninci birliği, çelik disiplinimiz daha da güçleniyor. Cuntaya karşı partimizin saptadığı, uyguladığı esnek politikanın doğruluğunu olaylar kanıtlıyor. Bir çok legal çalışma olanaklarımızı yitirdik. Buna karşın, gelen saldırı partimizi yığınlardan yalıtamamıştır. TKP, işçi sınıfının, halkımızın içinde yaşıyor. Plenuma böylesi bir bilinç ve güçle çıkıyoruz.

Partimizin görüşü açıktır. Tüm ulusal ve demokratik güçler birleşebilirse, partimiz tüm savaşım olanaklarını akıllıca değerlendirebilirse, doğru bir politikayla yığınların savaşımına yardımcı olabilirse, onlara çözümleyici yol gösterebilirse, yığınlarla savaşımaları içinde bağlana-bilirse bugünkü durumdan devrimci, demokratik bir çıkış yolu olanaklıdır.

6

Gelen sert terör, cuntanın uyguladığı acımasız, barbarca işkence yöntemleri komünistlerin bilincini, kin ve öfkesini daha da biliyor. Böylesi bir duygu olmasaydı, Lenin'in dediği gibi, komünistler devrimci çevrene, devrimci eyleme umutla, güvenle bakamazlardı.

Partimizin dışındaki sol güçler arasında, politik taktiklerinin temelini yalnız bu öfkeye, öznel duygulara dayayanlar vardır. Ne ki, devrimci taktik "devrimci duygu üstüne kurulmaz". "Taktik", diyor Lenin, "söz konusu devletteki tüm sınıf güçlerinin sağlam, sıkı bir nesnel değerlendirilmesine" dayandırılmalıdır.

Plenum yurdumuz ve dünyadaki durumu, gelişmeleri bu çerçevede ele alıp değerlendirmelidir. Partimizin her alandaki çalışmaları, yanlışları, eksikleri, başarıları, hepsi bu açıdan, baştan aşağı ele alınmalıdır.

7

BARIŞ İÇİN SAVAŞIM

Yoldaşlar!

Günümüzün temel sorunu, barışı, yumuşamayı koruma, güçlendirme sorunudur.

Barış için savaşım her şeyden önce artık insanlığın varlığı yokluğu sorunudur. Kişi başına 60 ton patlayıcı düşen bir dünyadayız.

Topraklarımızda, ABD, NATO üslerinde atom silahları depolanmış.

Bu, emperyalizmin dünyada bir atom savaşını ateşleme deliliğine kalkışırsa, Türkiye'nin de bir atom harmanına dönüşmesi demektir.

Barış için savaşım bir yanıyla da halkımızın mutluluğu için savaşımın bir parçasıdır. Yurdumuzu içinde bulunduğu derin bunalımdan kurtarma savaşımının bir parçasıdır. Türkiye bütçesinin %40'ı silahlanmaya harcanıyor. Barış, yumuşama için savaşım, toplumsal ilerleme için, işçi sınıfının, emekçilerin insanca bir yaşam için

savaşımıdır. Tüm insanlığın çıkarları, halkımızın çıkarları barış için savaşımı halkımızın önüne bir numaralı ödev olarak koyuyor.

Komünistler bu savaşımın ön sıralarında yer alıyor.

Dünyada birbirine karşı iki çizgi savaşıyor:

Birisi silahlanmayı gemleme, geriletme, barışı, yumuşamayı savunma çizgisidir. Bu savaşımın başını Sovyetler Birliği, sosyalist ülkeler çekiyor, öteki çizgi, silahlanma yarışını yeniden körükleme, yeni savaş ocakları tutuşturma, görüşmeleri baltalama çizgisidir. Bu gidişin başını ABD emperyalizmi, aşırı gericilik, militarizm çekiyor. ABD, Avrupa'nın göbeğine yeni atom füzeleri yerleştirmekle yeni bir dünya savaşını buradan fitillemek istiyor. SBKP MK Genel Sekreteri L.İ.Brejnev yoldaş, "Şimdi partimiz, halkımız için olduğu gibi tüm dünya halkları için de uluslararası planda barışın savunulmasından daha önemli bir ödev yoktur" dedi.

Sovyetler Birliği Komünist Partisi 26. Kongresi'nin yeni barış programı, barış savaşımında belirleyici bir kilometre taşı oldu.

Avrupa' da orta menzilli atom roketleri sayısının görüşmeler için olumlu bir ortamı yaratmak amacıyla ilk önlem olarak dondurulması ve hızla görüşmelerin başlatılması önerisi günümüzde barış savaşımının yakıcı bir istemi oldu. Sovyetler Birliği, Basra Körfezi ve Uzak Doğu'da gerilimleri azaltma yolunda da önemli yapıcı önerilerde bulundu. Bir atom savaşı yıkımını önlemek, uluslararası ilişkileri iyileştirmek için Birleşmiş Milletler düzeyinde önlemler önerdi, özellikle 26. Kongre'nin Avrupa'da güven verici önlemler alanının genişletilmesi önerisi,

lkemiz için de büyük önem taşıyor. Sovyetler Birliği, kongre kararları yönünde barış savaşını ardıcılık la sürdürüyor. Akdeniz'in bir barış denizi olmasını öneriyor. Topraklarında atom silahları bulundurmayan ülkelere karşı atom silahı kullanmayacağına güvence veriyor. Tüm ülkelerin parlamentolarını ve halklarını bir nükleer savaşı önlemek için görüşmeleri desteklemeye çağırdı.

Buna karşılık ABD, görüşmeleri torpilleme, gerilimi artırma politikası izliyor. Diğer ülkelere karşı bu yolda baskı, şantaj uyguluyor. ABD emperyalizmi, onun militarist güçleri gerçekleri ters çeviriyor, askersel alanda oluşmuş olan yaklaşık dengeyi yadsıyor. Bu dengeyi bozmak, yeni bir silahlanma yarışı dönemini başlatmak, artarak yoğun bir şekilde, in kozunu oynamak istiyor. Saldırgan ABD yönetimi ile hegemonyacı Pekin yönetimi arasındaki askersel-politik işbirliği dünya barışını daha da tehlikeye atıyor.

ABD'nin serüvenci politikası, ulusal çıkarlarımıza taban tabana ters düşüyor. Halkımız, Türkiye barış güçleri, Sovyetler Birliği'nin gerçekçi, yapıcı barış önerilerini savunuyor. Bu neriler, barıştan yana güçlerin savaşımlarına, dış politikada gerçekçi bir çizgi izleyen güçlere, Batı Avrupa'da ölüm roketlerine karşı yığınların direnişine geniş olanaklar açıyor.

Barış savaşınının en ardıcı! gücü komnistlerdir. TKP, Komünist ve İşçi Partilerinin Paris Toplantısı kararlarını savunuyor, byleyi

toplantıların yapılmasını ve insanlığın bugün karşı karşıya bulunduğu büyük tehlike karşısında barışsever güçlerin bir Avrupa forumunun toplanmasını öneriyor, öte yandan komünist ve işçi partilerinin yeni bir dünya forumunu güncel sayıyor.

Sosyalist Polonya'daki gelişmeler

Polonya Halk Cumhuriyeti'ndeki gelişmeler yalnız bu ülkeyi ve sosyalist sistemi değil, tüm dünya kamuoyunu yakından ilgilendiriyor.

Sosyalizmi "geriletmek", "içten yıkmak", "aşındırmak" için emperyalizm var gücünü harcıyor. Polonya onlar için askersel-stratejik ve politik bir köprü başı anlamı taşıyor. Emperyalizm, başta ABD ve FAC Polonya'nın iç işlerine açıkça karışıyor. Ekonomik ve politik baskı bunun yanı sıra ince ve sinsi yöntemler uyguluyor.

Saldırgan NATO, Polonya'yı "gündemine" alıyor. Bunu daha önce sosyalist Macaristan'a, sosyalist Çekoslovakya'ya karşı uygulamaya kalkışmışlardı. Onlar, Polonya'nın iç bunalımlarından yararlanıp karşı devrimci güçleri sosyalist erke karşı, sosyalizmin özüne karşı saldırıya kışkırtıyorlar.

SBKP'nin PBİP'ne yazdığı mektupta Polonya'da sosyalizmin gerçek bir tehlike ile karşı karşıya olduğu belirtiliyor. Komünist açıklığa, içtenliğe, yoldaşlık kaygısına dayanan bu mektupta, "Başta gelen sorun sınıf düşmanını geri püskürtmede, karşı devrimle savaşta toplumun en sağlıklı güçlerini seferber etmektir" deniyor.

Sosyalizm değişik zamanlarda, değişik sınavlardan geçti. Bu sınavları başarıyla verdi. Polonya'da da böyle olacaktır. Sosyalizm kazanacaktır.

TKP, dünyada barış ve sosyalizm için savaşıyan güçlerin yanındadır.

Bölgemizde barış ve güvenlik

ABD emperyalizmi, Yakın ve Orta Doğu'da, Akdeniz'in doğu kıyılarında "Sovyet tehdidi" yalanının ardına gizlenip, kendi serüvenci politikasını bağlaşıklarına da dayatma yoluna gidiyor. Bu bölgeyi de kendi "çıkar bölgesi" ilan eden ABD'dir, emperyalizmin en saldırgan çevreleridir. ABD, Basra Körfezini gemileri ile korkutuyor, körfez ülkelerine açık şantaj uyguluyor. Bölgede en gerici güçlerle yeni askersel bloklar çatıştırmaya çalışıyor. "Çevik güçleri"ni bölgedeki tüm ilerici, barıştan yana gelişmelere karşı bir baskı aracı olarak yerleştirmek istiyor. Emperyalizmin bu serüvenci politikasının temelinde bölgede konumlarının zayıflaması yatıyor.

- Emperyalizmin militarist, en saldırgan çevreleri, ABD yönetimi Arap halklarına karşı İsrail'in uluslararası terörizm ve korsanlık politikasını destekliyor. Onlar, Filistin halkının kendi devletini kurma hakkını çiğniyorlar.

- İran-Irak savaşını basamak yapıp etki alanlarını genişletmek istiyorlar.

-Kıbrıs'ın bağımsızlık ve toprak bütünlüğünü çiğniyor, adayı NATO'nün batmayan uçak gemisi yapmak istiyor. ABD çevik güçlerini adanın kuzeyinde, Karpatlarda, Türk işgal kesiminde üslemek girişimine geçiyorlar.

- Ege'de, bir yandan Türk ve Yunan halkları arasında düşmanlık tohumları ekiyor, öte yandan Yunanistan'ın da NATO askersel kanadına bağlanmasından sonra, bu iki ülkeyi bölge halklarına karşı saldırganlık aracı olarak kullanmak istiyorlar. Bu durumda bölgedeki tüm devrimci güçlere büyük görev ve sorumluluklar düşüyor. TKP bölgemizdeki kardeş partiler ve ulusal kurtuluş hareketleri arasında ilişkilerin daha da geliştirilmesini savunuyor.

Emperyalizm, demokratik Afganistan'a karşı yürüttüğü ilan edilmemiş savaşa ülkemizi de bulaştırmak çabasıdadır. Cunta hükümetinin aldığı, Afganistan'la diplomatik ilişkilerin düzeyini indirme kararı, bu yolda baskıların etkili olduğunu gösteriyor. ABD, Birleşmiş Milletlerde kendi istediği yönde oy kullanmayan ülkelere kredi vermeyeceğini bildirmekle, bu baskı ve şantaj politikasını bir kez daha açıkça ortaya koyuyor. Bu baskı ve şantajlara boyun eğmek, ulusal çıkarlara ters düşen bir yol izlemek demektir. TKP, Sovyetler Birliği'nin kardeş Afganistan halkına enternasyonalist dayanışmasını destekledi, destekliyor. Afganistan sorununun komşu ülkeler arasında barışçıl görüşmeler ve anlaşmalar yoluyla çözümü için Babrak Karmal yoldaşın Mayıs

10

ayında yaptığı öneri yapıcı ve doğru bir yaklaşımdır.

Sovyetler Birliği'nin tutumu emperyalizmin tutumunun tam tersidir.

L.t. Brejnev yoldaşın 26. Kongre'de yaptığı somut öneri, bölge

sorunlarına çözüm getirici, gerçekçi bir yoldur. Emperyalizmin dışardan karışmaları olmasa, bölge halkları kendi sorunlarını kendi aralarında çözebilirler. Partimiz, bölgede haklı bir barışı, halkların dostluk ve kardeşliğini savunuyor.

Bağımsız, barışçı bir dış politika için

ABD yönetimi ve NATO elebaşları Türkiye'yi sosyalist ülkelere karşı saldırı için bir atlama tahtası konumunda tutmak istiyorlar. Onu, Orta Doğu'da bölge halklarına karşı kendi emperyalist amaçları için kullanmak istiyorlar. Bunun için Türkiye'ye karşı her yoldan, ekonomik, politik baskı yapıyorlar. Anti-komünizm, anti-Sovyetizmin güncel olarak kışkırtılması bundandır.

Barış, bağımsızlık, ulusal bir ordu, ulusal bir ekonomi sorunlarında düğüm noktası, Türkiye'nin NATO'ya üyeliğidir. TKP NATO'dan çıkılmasını, kişilikli bir dış politika izlenmesini öngörüyor. Dış politikadaki gerçekçi öğeleri, Sovyetler Birliği ile, komşu ülkelerle ilişkilerin sürdürülmesini ve geliştirilmesini destekliyor. ABD "çevik güçler" için ülkemiz topraklarından yararlanmak amacıyla Türkiye üstündeki baskılarını artırıyor. TKP tüm barıştan yana çevreleri buna karşı, ABD ve NATO üslerine, atom harmanlarına, ekonomimize ağır yük olan NATO silahlanmalarına karşı savaşıma çağırıyor.

Türkiye'de barış savaşımı, yalnız bir uluslararası sorun değil, milyonlarca emekçi için daha iyi bir yaşam, yarınından güvenli ve özgür olma sorunudur. Barış için savaşım, yalnız genel ulusal çıkarların savunulması sorunu olarak kalmıyor. O, bugünkü politik durumda, halkımızın demokrasi savaşımıyla da özel bir biçimde

bağlanıyor. En geniş eylem birliği için ortak bir temel yaratıyor. Bu nedenle barış savaşına çekilebilecek en geniş güçlerle savaşım yolu açacak, en küçük ortak istem ve amaçlar ortaya çıkarılmalıdır.

Komünistler, bu güçlerin anti-komünist önyargılarım ortak savaşım için engel görmüyor. Onların köklü anti-emperyalist ve demokratik dönüşümlerden yana olmalarını aramıyor. TKP, bunların barış savaşımının tüm sorunlarında kararlı bir barışsever olmasını da koşul saymaz. Onların somut her bir istem etrafındaki çıkışlarını destekler. Bugün Türkiye'de geniş bir barış hareketi oluşturmak için nesnel olanaklar vardır. Her türlü olanaktan yararlanarak barış savaşımını yükseltme görevi gündemde duruyor. Komünistler, geniş barışsever güçlerin yürüttükleri savaşımı destekliyor, onların bu savaşımına omuz veriyor.

11

12 EYLÜL ASKERSEL DEVİRMESİ

Yoldaşlar,

12 Eylül askersel devirmesi ülkemizdeki burjuva parlamento rejimine son verdi. Generallerin cuntası erke el koydu. Üçüncü kez ordu 20 yıl içinde, ülkenin politik yaşamına dolaysız karışıyor.

Gerici askersel diktatörlük altında geçen bir yıla yakın sürede ülkemizin hiç bir temel sorunu çözülmedi. Üstelik, işçi sınıfının, orta katmanların, köylülüğün durumu daha da kötüleşti. Ekonomik bunalım; işsizlik, enflasyon, ekonomide durgunluk sürüyor. Bunun

temelinde, emperyalist finans odaklarının dikte ettiği, cuntanın uyguladığı ekonomik ve sosyal politika yatıyor.

Ülkenin bağımsızlığına, ulusal güvenliğine yönelik tehlikeler, emperyalizmin, başta ABD'nin baskıları her geçen gün daha da artıyor. Tüm bunlara, işçi sınıfının, halkımızın uzun savaşlarla elde ettiği demokratik kazanımların yok edilmesi ekleniyor.

Biz, faşist ve Maocu "sol" terörizmin yarattığı kaosu durulduğu gerçeğini yadsımıyoruz. Ne ki, bunun bedelini niçin halkımız ödesin? Böylece bugün de halkımızın önündeki soru tüm yakıcılığı ile duruyor: Ülkemizin derin ekonomik, sosyal ve politik sorunlarını nasıl çözebiliriz? Cunta, tüm parlak demeçlerine karşın, bu soruya yanıt vermedeki yeteneksizliğini gösterdi. O, "terörizme karşı savaş", tüm ilerici güçlere karşı saldırı yönünde yaydı. Ekonominin komutasını emperyalizm ve işbirlikçi tekeli burjuvazinin sözcüsü Özal'lara bıraktı. Orduyla halk arasındaki ayrılıklar derinleşiyor. Onbinlerce yurttaş tutuklandı. Yüz-bini aşkın insan gözaltından geçirildi, işkenceler, idamlar, ağır hapis cezaları sürüp gidiyor. Bu sertlikle onlar, devrimci güçlerin önünü kesmeye koyuldular. Oysa, bugün ülkemizin karşı karşıya olduğu ulusal sorunlar, ancak milyonlarca işçinin, emekçinin tüm ilerici güçlerin anti-emperyalist, anti-tekeli, demokratik hareketine dayanmak yoluyla çözülebilir.

Yoldaşlar,

Uluslararası durum daha tehlikeli biçimlerde gerginleşiyor. Bu süreç, ülkemizdeki politik durumu derinden etkiliyor. Alabildiğine karmaşık sorunlarla karşı karşıyayız. Ulusal ve uluslararası sorumluluklarımız

da o ölçüde büyüyor. Bugün işçi sınıfının, halkımızın önünde Türkiye'yi bölgede komşularıyla çatışmalı durumlara itmek, gerginlik odaklarına sokmak yönündeki emperyalist planları bozmak görevi duruyor. Yok edilen demokratik kazanımları geri almak, ekonomik ve politik gücü sınırsız ele geçirmek isteyen işbirlikçi tekelci burjuvazi toprak ağası

12

blokunun eylemlerini sınırlamak görevi duruyor, işçi sınıfının bu yöndeki savaşımı, ulusun ezici çoğunluğunun çıkarlarını en tam biçimde dile getiriyor. Bağımsızlık, özgürlük ve genlik isteyen herkes, ancak işçi sınıfıyla birleşmekle amacına ulaşabilir. Komünistlere gelince, onlar işçi sınıfının, emekçilerin savaşımına yol gösterme görevlerini devrimci bir politika ve devrimci bir parti aracılığıyla yerine getiriyorlar.

TKP MK, kuşkusuz bugünkü politik taktiklerimizi bir çırpıda değil, adım adım geliştirdi. Daha ilk günden, 12 Eylül'de çıkardığımız çağrıyla, askersel devirmeye karşı çıktık. Burjuva partileri kendi parlamentolarından süngüyle, dipçikle kovulmaya boyun eğdiler, ses çıkartmadılar. Buna karşın parlamentoya ayak basmayan milyonlarca işçi, köylü ve yurtsever adına TKP, demokratik özgürlüklerin bayrağını yükseltti. Parti, saldırının sivri ucunun işçi sınıfına, ilerici güçlere yönelik olduğunu daha ilk günden yığınlara duyurdu, öte yandan TKP, cuntanın faşist MHP'ye yönelik tutumunu, dış

politikadaki eğilimini, ordu içindeki yurtsever güçlerin etkisini, ordu içindeki çelişkilerin varlığını dikkate aldı. Rejimin faşist bir diktatörlük diye tanımlanmasına karşı çıktı. 12 Eylül çağrısı, cuntanın karşı karşıya olduğu can alıcı hiç bir sorunu çözemeyeceğini vurguladı. Tüm ulusal demokratik güçleri birliğe ve yeni koşullara uygun örgütlenmeye çağırdı.

Bunun yanı sıra, politik deneyimsizlik, ordu üstüne yeterli açıklıktan yoksunluk, yığınların durumu üstüne kimi abartmalı görüşler nedeniyle ortaya çıkan tek yanlı değerlendirmeleri parti kısa bir dönem içinde ortadan kaldırdı.

Bugün ilerici çevrelerde, cunta rejiminin değerlendirilmesi ve izlenecek politika konusunda değişik değerlendirmeler vardır. Somut gerçeği tüm özgül yanlarıyla kavramak gerekiyor. Marksçı-Leninci bilimsel irdeleme temelinde, sorunlara sınıfsal bir yaklaşım zorunludur. Doğru bir çözümlenme 12 Eylül askersel devirmesine yol açan sosyal, politik ortamı ve etkenleri iyice değerlendirmeyi gerektirir. Cuntanın politikasını, tüm alanlardaki amaç ve uygulamalarını, bunun sınıfsal niteliğini belirlemek gerekir. Ayrıca, ordunun rolü ve Kemalizmin niteliği üstünde durmak, buna doğru yanıt vermek gerekir.

12 Eylül öncesi durum ve devirmeye yol açan etkenler

Türkiye'nin son 30 yıllık tarihi ekonomik-sosyal ve politik sarsıntılarla niteleniyor. 27 Mayıs 1960, 12 Mart 1971 ve 12 Eylül 1980 askersel devirmeleri, birbirini izleyen hükümet bunalımları, uzun sıkıyönetim dönemleri buna tanıklık ediyor. Terörizm, toplumun her alanındaki

bunalımların yanı sıra moral bunalımı artan işsizliğin ve yoksullaşmanın bu ürünleri kapitalist toplumun çürümekte olduğunu gösteriyor.

Egemen burjuvazinin en gerici sözcüleri, bu olguları ya "dış kışkırt-

13

malara", ya da "yıkıcılara, bölücülere" yüklüyorlar.

Gözden kaçırılmak istenen nedir? Gözden kaçırılmak istenen, ülkenin emperyalizme bağımlılığının ve kapitalist üretim ilişkilerinin bugünkü aşamada toplumsal ilerlemeyi kösteklemesi gerçeğidir. Bugün bu gerçeğin altını çizmek son derece güncel olmuştur. Erke el koyan generaller, Türkiye'yi 12 Eylül eşiğine getiren etkenleri kaldıracıklarını ve bir daha 12 Eylül öncesine dönüşü önleyeceklerini açıkladılar. Bunalımlardan, terörden, kaostan bıkip usanan pek çok insan, bugün ortaya çıkan ağır duruma, bu sözlere bakarak katlanıyor. Ülkeyi gerçekten de uçurumun kıyısından kurtarmak isteyen ordu sıralarındaki bir çok Kemalist, yurtsever subay, assubay, bugünkü eylemleriyle doğru yolda olduklarını sanıyor. Ne ki, bunlardan pek çoğu, ülkeyi 12 Eylül eşiğine getiren ekonomik, politik ve sosyal bunalımın altında yatan temel nedenleri göremiyor. Böyle olunca atılan adımların boşuna olduğu bilincinde değiller. Cuntanın yaptığı, yalnızca emekçilere karşı bir avuç vurguncunun egemenliğini, sömürü düzenini, ABD emperyalizminin ülkemizdeki konumlarını pekiştirmeye yöneliktir.

Bugün Türkiye, artık Atatürk dönemi Türkiye'si değildir. Ülkenin ekonomisinde kapitalizm çoktan egemen oldu. 1950'lerin ikinci yarısında bu kapitalizm, emperyalist tekellerin güdümünde, devletin olanaklarıyla ve işçi sınıfının, halkın acımasız sömürülmesiyle tekelleşme sürecine girdi. Buna bir tepki 27 Mayıs devirmesidir. Ne ki, yurtsever subaylar, işçi sınıfıyla, ilerici güçlerle bağlanmadılar. Sonunda işbirlikçi tekellerin ve emperyalistlerin karşısında yenik düştüler. 1960'ların ortasında tekelleşme hızlandı. 12 Mart döneminde şimdi bankaların adamları olan generaller, bu süreci daha da zorladılar. Onlar, işçi sınıfının yerli, yabancı tekellere karşı savaşını bastırdılar. Ordudaki yurtsever subayların ulusal demokratik çıkışlarını kırdılar.

Bugün durum nedir? özel kapitalist tekeller her geçen gün ulusal ekonomiye biraz daha egemen oluyor. Emperyalist tekellerle içice giren 300 büyük endüstri-ticaret ortaklığı, 5 büyük banka, gerçekte Koç, Sabancı, Eczacıbaşı gibilerinin başını çektiği 10 büyük tekelci grup ulusal gelirin aslan payını ele geçiriyor. Endüstri tekelleriyle banka tekelleri kaynaşıyor, finans kapital içinde giderek en tepede finans oligarşisinin temsilcileri sivriliyor ve bunlar, emperyalistler ve en büyük toprak sahipleri azınlığı ile birlikte emekçilerin kanını emiyor. OYAK ve Ordu Vakıflarına egemen olan ve emperyalist silah tekellerine aracılık eden asker ve sivil gruplar bu asalak azınlıkla içice giriyor. Bu süreç, ülkemizde militarizmi kışkırtıyor.

Ne ki bu gelişme, ekonominin emperyalizme bağımlılığından ve geriliğinden kaynaklanan çok daha karmaşık, çelişkili süreçlerden

geçiyor. Küçük ve orta işletmeler yaygındır. Bunlar henüz tekellerin ve bankaların egemenlik sistemiyle yeterince bütünleşmemiştir. Ulusal gelirin en büyük bölümünü veren KİT'ler temel olarak tekellere hizmet etmekle birlikte, en geniş burjuva kesimlerinin çıkarlarına hizmet

14

ediyor. Bu gibi etkenler nedeniyle, ülkemizdeki tekелci egemenlik köklü ulusal temellere dayanmıyor. Onun ekonomik gücü, esas olarak üretimdeki yerinin belirleyici olmasından, ya da ulusal gelir içindeki katkısından kaynaklanmıyor. Daha çok gelişmesindeki özgül nitelikten, yani emperyalizmle işbirliği içinde devletin koruyuculuğu ve desteği altında büyümesinden kaynaklanıyor. Ancak gelişmenin yönü, dinamiği, tekellerin her geçen gün ekonomiye biraz daha egemen olmasıyla belirginleşiyor.

Giderek, tekellerin ekonomik gücüyle, devletin politik gücü bir potada eriyor, birleşiyor, tekел yöneticileri devlet yönetimiyle, devletin üst bürokrasisi tekellerin yönetimiyle kaynaşiyor. Yerli-yabancı tekellerin adamı Özal başbakan yardımcısıdır. 12 Martçı generaller ve benzerleri bankaların yönetim kurullarında koltuklara oturuyor. Bunların yanı sıra Devlet Planlama Teşkilatı tekellerin yararına yön veriyor. Bütçe-vergi politikası daha çok bu amaca hizmet ediyor. Devlet sektöründen alabildiğine yararlanmak yoluyla bu temel üzerinde ülkemizde, tekелci devlet kapitalizminin oluşma süreci gelişiyor. Tüm bu sorunlar daha

da açıklanmak ve derinleştirilmek üzere partinin bilimsel araştırmalarının gündeminde duruyor.

Bu gelişmenin devrimci sürece ilişkin sonuçları nedir?

Her şeyden önce tekeller, tekelci devlet kapitalizmine keskin sınıf savaşları süreci içinde tırmanıyor. Tekelleşme proletaryanın sayıca artması, toplulaşmasıyla atbaşı gidiyor. Proletaryanın burjuvaziye karşı savaşımı keskinleşiyor. Yerli, yabancı tekeller sömürüyü tüm orta katmanlara yayıyor, tarıma el atıyor, milyonlarca küçük ve orta köylünün yıkımına, yoksulluğuna neden oluyor. Tekelci olmayan kapitalist işletmeler, ya tekellerin güdümüne giriyor, ya da bunlar iflas eşiğine geliyor, işbirlikçi tekellerle tekelci olmayan kesim arasındaki çelişkiler derinleşiyor. Yabancı ve çok uluslu tekellerin sömürüsü artıyor, iç pazarda yerli tekellerin arasındaki yarışma kızışıyor.

Sonuçta, tekelleşme anti-emperyalist demokratik savaşımın tabanını genişletiyor. Böylece genel demokratik savaşımın, anti-emperyalist niteliğinin yanı sıra anti-tekelleşme niteliği derinleşiyor. Emperyalizme bağımlılık ve tarımda pre-kapitalist derebeylik artığı ilişkilerin varlığı ile içice geçen bu tekelleşme, toplumsal çatışmaları, sınıf savaşlarını alevlendiriyor. Buna emperyalizmin ve onunla işbirliği yapan tekelci burjuvazinin yanıtı artan ölçüde baskı ve zorbalıktır.

Ülkemizde de tekelleşme, Lenin'in sözleriyle "her alanda gericilik" demektir. Üstelik bu, bizim ülkemiz için iki kat geçerlidir. Çünkü burada, yalnız yerli tekellerin aşırı kârlar için baskı ve zorbalığa başvurması değil, onların göbek bağıyla bağlı olduğu emperyalizmin, Türkiye'yi emperyalist sistemde tutunmak için baskı ve zorbalığa

başvurması, ülkenin iç dengesini bozucu, terörizmi kısıktıcı, demokratikleşme süreçlerini baltalayıcı eylemleri söz konusudur. Bunun ekonomik temeli emperyalist finans kuruluşlarının, IMF, Dünya Bankası ve benzer-

15

lerinin çok uluslu emperyalist tekellerin ulusal ekonomi üstündeki egemenlikleri ve NATO kanalıyla, ülkeyi ağır askersel yüklerle boğan silah tekellerinin çıkarlarıdır. Bugünkü aşamada yerli tekeller özel olarak da gericiliğin, şovenizmin kaynağıdır. Onlar dış pazara sermaye çıkarmak için ne denli yanıp tutuşsalar da, ulusal sınırlar içinde sömürüyü amansızlaştırmaktan, bunu zorbalıkla gerçekleştirmekten başka belirleyici kâr alanlarına sahip değillerdir. O nedenle ABD'nin, FAC'nin İsrail, Mısır gibi küçük ortağı olabilmek işbirlikçi tekelci burjuvazinin en tepe kesimlerinin Koçların, Sabancıların düşlerine giriyor. Kimileri ise, emperyalizmin savaş arabasına binmeye, "Kerkük Türkleri", "Iran Türkmenleri", "12 Ada ve Ege'nin paylaşımı" benzeri belgilerle bölgede yayılmacı bir rol oynamaya can atıyor. Emperyalizmin ülkemizde oynadığı rol de özel olarak bir kat daha gericidir. Çünkü emperyalizmin genel bunalımının yeni keskinleşme döneminde, Türkiye'yi emperyalist sistemde tutunmak için, ABD'nin başvurmayacağı baskı, yapmayacağı şantaj yoktur, İran'dan boşalan yeri doldurmak Türkiye'yi bölgeye jandarma yapmak, onu Basra Körfezi serüvenlerine çekmek, "çevik güçlere", Amerikan

haydutlarına yataklık rolüyle görevlendirmek, anti-emperyalist güçleri kırıp geçirmeden olası değildir.

İşte 12 Eylül öncesinde, ülkemizi derin bunalımlara sürükleyen temel etken budur: Yerli-yabancı tekellerin kâr hırsı ve ABD emperyalizminin yayılmacı amaçlarıdır. Halkımızın düşmanları bunalımın yükünü emekçilere yıkmak için bütün araçlarıyla gericiliği körüklediler, terörizmi kışkırttılar, demokratik özgürlükleri ve kazanımları halkın elinden almak için her türlü provokasyonu desteklediler.

12 Eylül öncesi emperyalist gizli servisler, gerici AP hükümeti ve MİT, bunalım koşullarında ortaya çıkan yığınların direnişlerini bastırmak için artan ölçüde faşist MHP'yi desteklediler. "Sol1 terörist örgütleri kışkırttılar. Sonuçta, Türkiye görülmemiş bir terörizm dalgasıyla sarsıldı. Can güvenliği giderek yok oldu.

Türkiye'de 12 Eylül öncesinde faşist hareket tırmanış içindeydi.

Burada faşist hareket üstünde kısaca durmak yararlı olacaktır.

Faşist hareketin kökleri eskilere uzanır. Türkiye'de faşist hareket ikinci Dünya Savaşı döneminde ortaya çıktı. Hitler faşizminin yok edilmesinden sonra, o kendisini yeni koşullara uydurdu. 1960'lı yıllarla birlikte legal ve illegal örgütlenmeye başladı. 12 Mart ve sonrasında eylemlerini yoğunlaştırdı. MHP iki kez hükümete katıldı. Orduda, poliste öteki devlet kuruluşlarında önemli konumlar kazandı. Geniş bir paramiliter örgütlenme yarattı ve küçük burjuvazinin en geri kesimlerinden, deklase öğelerden ve lümpen proletaryadan oluşan -bir çok benzer hareketlerden ayrımlı olarak- genişçe bir yığın tabanı

edindi. Kapitalist kuruluşlarca anti-komünist eylemlerinden ötürü parasal bakımdan desteklendi. O, sermayenin en parazit, en vurucu kesimleriyle, karaborsacılarla, kaçakçılarla, büyük toprak sahipleriyle sıkı sıkıya bağlandı. AP'nin parlamento grubunda ve tabanında geniş bir sem-

16

patizan güç sağladı. MHP, 12 Eylül öncesinde, yeniden erke katılmaya hazırlanıyordu.

12 Eylül eşiğinde, o günkü parlamenter rejim ekonomik bunalım ve terörizm karşısında çözümsüz kalmıştı. Emperyalist merkezlerin, MHP ve öteki terör odaklarının örgütlediği, kışkırttığı terörizm kontrol edilmesi olanaksız boyutlara ulaşmıştı. AP hükümeti, ülkeyi daha büyük tehlikelere sürükleme, gericiliği daha da güçlendirme yolunda yürüyordu. Ama o, emperyalizm ve tekel yanlısı, halk düşmanı programını tüm zorbalık yöntemlerine karşın tümüyle uygulayamıyordu. Yığınların direnişi, parlamentonun bileşimi, kimi anayasal kurumlarla demokratik öğelerin etkinliği, Demirel hükümetinin önüne engeller çıkarıyordu. O nedenle AP başları, ordu yönetiminde etkinliklerini artırmak için çabalarını yoğunlaştırdılar, AP yönetimi öte yandan da erken seçimle parlamentoda bir AP ya da olanaklı olmazsa AP-MHP çoğunluğu sağlamak istiyordu. CHP, hükümetteki uygulamalarıyla bunalımı derinleştirmiş, yığınsal desteklerini yitirmeye başlamış, iç bölünmelerle zayıflamıştı.

Parlamento giderek tümüyle işlemez duruma gelmiş, daha da yozlaşmaya başlamış ve yığınlar arasındaki otoritesini büyük ölçüde yitirmişti. AP-CHP arasındaki işbirliği girişimleri başarısızlığa uğramış, AP'nin erken seçim planı suya düşmüş, böylece emperyalizmin, işbirlikçi teknelci burjuvazinin parlamentodan beklediği, benimsediği bir başka çözüm kalmamıştı.

12 Eylül öncesinde işçi sınıfı, emekçi yığınlar, kent orta katmanları özellikle aydınlar, teknik elemanlar, öğretmenler, az ve orta topraklı köylüler, kadınlar ve gençler çetin koşullar altında yığınsal çıkışlar gerçekleştirdiler.

işçi sınıfının grev savaşımı yeni bir düzeye yükseldi. Ekonomik haklar için yapılan tek tek işyeri ve işkolu grevlerinin yanı sıra giderek politik nitelikli genel grevler de ortaya çıkmaya başladı. 12 Eylül'den hemen önce toplumu boğan kanlı terör ortamında, Maden-İş genel başkanı K. Türkler'in faşistlerce öldürülmesine karşı bir milyon DİSK ve Türk-İş üyesi işçi genel grev yaptı, işçiler yalnız yaşam koşullarının düzeltilmesi için değil, genel demokratik nitelikli politik istemler öne sürüyorlardı. 12 Eylül eşiğinde işçi sınıfı, artık gerisinde 1 Mayıslarla genel grevlerle, sokak gösterileriyle, polislin silahlı zorbalığına karşı koyuşuyla devrimci bir deneyim biriktirmişti. Bu onun sendikal hareketteki birlik eğiliminin güçlenmesinde de yansıyor, işçi sınıfının bilinç düzeyi, onun en savaşkan evlatlarının TKP sıralarında yer almasında, TKP belgelerinin politik bakımdan aktif işçilerin önemli bir kesimince benimsenmesinde somut anlatımını buldu.

Tekeller ve onların hükümeti, 12 Eylül öncesinde işçi sınıfının savaşımlarını zorbalıkla bastırmak, onun sendikal haklarını daraltmak, sınıf sendikalarını kapatmak için yoğun çabalar harcıyordu.

Köylü yığınlarının 12 Eylül öncesi savaşımındaki özellik, bankalara toprak ağalarına, tefeci ve aracılara karşı güçlü bir kooperatifleşme

17

hareketinin yurdu kaplamasıydı.

Kırlardan fişkırarak bu kooperatif hareketinin demokratik istemleri Türkiye'yi "Batının manavı, kasabı, sütçüsü" yapmaktan söz eden, gerçekte ise Türkiye'nin tarımına daha etkin el atmaya hazırlanan yerli ve yabancı tekellerin çıkarlarıyla çelişiyordu. Kooperatif hareketinin önde gelen militanlarından Akın Özdemir faşistlerce öldürüldü. 12 Eylül öncesinde tekeller ve toprak ağaları, onların hükümeti kooperatif hareketine karşı baltalama girişimlerini hızlandırdı.

Orta katmanların savaşımı ve örgütlülük düzeyi de 12 Eylül öncesinde yükselmişti, öğretmenlerin ve teknik elemanların ülke ölçüsünde giriştikleri eylemler, devlet memurlarını, hatta polisleri, avukatları kapsayan çıkışlara dönüştü. Sanat ve edebiyat adamları arasında ilerici görüşler yayıldı. Derin ekonomik bunalımın politik yaşama çektiği bu güçler artan ölçüde işçi sınıfının savaşıma katılmaya başladılar. Töb-Der, teknik elemanların meslek kuruluşları, barolar, polis dernekleri, sanatçı birlikleri DİSK'le, Türk-iş'le eylem birliğine yöneldi. Giderek esnaflar arasında da hoşnutsuzluk başladı. Dar gelirli memurların,

emekçilerin, pahalılık karşısında yarattıkları Halk-Koop hareketi, büyük kentlerin mahallerinde tekellerin sömürüsüne karşı giderek etkin bir dayanağı olmaya başladı. Kadın hareketi bu dönemde güçlendi. Kent orta katmanlarının savaşını komünistler var güçle desteklediler. 12 Eylül öncesinde artık bu hareketin geniş kesimi TKP'nin doğrultusunu kavramaya, onun belgilerini benimsemeye başlamıştı. Gericilik bu gelişmeye de zorbalıkla yanıt verdi. Töb-Der'in önderlerinden Talip Öztürk, demokratik polis hareketinin önde gelen adlarından Adana Emniyet Müdürü Cevat Yurdakul, avukat hareketinin militanı ve ilerici ozan Avukat Ceyhun Can, kadın hareketinin yılmaz savaşçısı tekstil işçisi Meryem Karakız, basının yiğit temsilcisi Politika yazarı Ali İhsan Özgür, MİT'in, faşist, maocu-anarşist teröristlerin kurşunlarıyla can verdiler.

Yığın hareketinde gençlik özel bir yer aldı. Genç kız-erkek üniversite öğrencileri arasındaki devrimci uyanış, liselere, meslek okullarına yayıldı. Geleceğin aydınları ile işçileri giderek ilerici hareketin saflarında birleşmeye başladılar. Gençliğin eylemleri büyük kentlerin dışına taşı. Anadolu'ya, köylere dek yayıldı. Eğitim, meslek, iş, güvenli gelecek uğrundaki savaşım, açık anti-emperyalist, anti-faşist niteliğe büründü. Bu süreç, İGD ve İLD'nin güçlenmesinde yansdı. Gençlik tüm savaşlarda sayısız kurbanlar verdi, ilerici gençliğin önderleri Hüseyin Güzel, Fevzi Kuruçay, Barış Yıldırım, daha yüzü aşkın genç alçakça öldürüldü. Onun önderleri, İGD yöneticileri, en ağır işkencelerden geçti. Genç öğrenci ve işçiler, eylemleriyle işçi sınıfının savaş yoluna daha ardıcıl koyuldular. TKP'nin eylemleri

gençliğin aktif yığınlarının arasında derin politik, ideolojik etkiler yarattı.

12 Eylül öncesinde, sol güçlerin eylem birliği yönünde önemli adımlar atıldı. Karşılıklı yapılan yanlışların düzeltilmesi yolundaki

18

eğilimler güç kazandı. TKP, TİP, TSİP üyeleri, Kürt devrimci demokratları, CHP'liler birçok başarılı yığımsal eylem gerçekleştirdi ve birçok yığın örgütünde ilerici güçlerin etkinlik kazanmasına katkıda bulundular. Ne ki, tüm bu çabalar 12 Eylül öncesinde güçlü bir eylem birliği hareketine yol açmaya yetmedi.

Aralarında bizim partimizin de olduğu TİP, TSİP, Kürt devrimci demokratları ve öteki demokratik güçlerin eylem birliği zorunluluğunu açıkça belirtmelerine karşılık, güçlerini birleştirememeleri, aralarındaki sübjektif zorlukları aşmak konusunda daha büyük bir sorumlulukla, uzak görüşle davranamamaları, milyonca işçi ve emekçinin derin hoşnutsuzluğunun eyleme dönüşmesini zorlaştırdı. Politik sol güçler arasındaki bölünmüşlüğü yanı sıra sendikal hareketteki bölünmüşlük, demokrasi yanlısı geniş güçleri eyleme çekmeyi engelledi. Terörizmle etkin savaşı zayıflattı. Bu, sol güçlerin egemen burjuvazinin zorluklarından yararlanma olanaklarını önlemekle kalmadı, onların bölünmeleri ustalıklı kullanmalarına olanak verdi. Partimizin örgütsel düzeyinin ve yığın bağlarının görece zayıf olması, demokrasi güçlerinin bölünmüşlüğü,

askersel devirme tehlikesinin görülmesine karşın, engellenmesine olanak vermedi.

özetle, işçi sınıfının sıralarındaki bölünme, birçok demokratik yığın örgütündeki iç kavgalar, köylü hareketinde, tarım proletaryasının ve yoksul köylülüğün örgütsüzlüğü, gençlik hareketinde yaygın aşırı "sol"culuk, burjuva reformist güçler arasındaki anti-komünist önyargılar ve benzeri etkenler yığınların savaşımını zayıflatıyordu. Ne ki, egemen güçler, yığınların eyleminde gelecekte erklerini tehlikeye sokacak derin devrimci potansiyeli gördüler. Bütün güçleriyle, terörizmi, faşist tırmanışı desteklediler, yığınların anti-emperyalist demokratik savaşımını bastırmaya çalıştılar.

Yoldaşlar,

Emperyalizmin, işbirlikçi tekelci burjuvazi ve toprak ağası azınlığının karşısına işçi sınıfı ve halk yığınları, işte bu güçler bağımsızlığın, demokrasinin, barış ve toplumsal ilerlemenin gerçek savaşçıları olarak ortaya çıktılar. Türkiye, 12 Eylül öncesinde bu güçler arasındaki git-gelli, eşitsiz gelişen, çetin ve kanlı bir savaşıma tanık oldu.

12 Eylül öncesinde TKP, ulusal demokratik cephe için aralıksız çabalar harcamıştır. 12 Eylül öncesinde devrimin objektif ve sübjektif koşullarının olgunlaşmadığını belirtmiş, emperyalizmin dayatmalarına, tekellerin saldırısına, anti-demokratik baskılara ve faşizm tehlikesine, terörizme, yumuşama ve barışı baltalama girişimlerine karşı yığınların bağımsızlık, iş, toprak, demokrasi, özgürlük, can güvenliği ve barış için çabalarını artırmaya, en geniş demokratik güçleri birliğe çağırmıştır.

Ekonomik, sosyal, politik bunalımın ve sınıf savaşlarının etkileri ordu içinde 12 Eylül öncesinde giderek daha çok yansıdı. Bir yandan faşist ögeler aktifleşti. öte yandan yurtsever, Kemalist çevrelerde hoş-

19

nutsuzluk arttı. Bu süreçler ordunun politik alanda ağırlığı arttıkça derinleşti. AP ve CHP'ye yakın güçler arasında çelişkiler ordu yönetimine de yansıyor. O nedenle, kapitalist rejimin işleyişini stabil duruma getirme, ordunun birliğini sağlama amacıyla generallerin gerici kesimleriyle, ona göre ılımlı, liberal kesimleri arasında AP-CHP ortaklığım sağlama eğilimi güç kazandı. Bunun gerçekleşmemesi ve yukarıda sayılan bir dizi etken sonucunda, zaten adım adım erke ortak olan ordu üst yönetimi içinde erke tümüyle el koyma eğilimi üstün geldi.

Sonuçta ordu yönetiminin en gerici, militarist ve Amerikancı kesimleriyle ona göre ılımlı kesimler askersel devirme üstünde uzlaştılar.

Bu koşullarda, ordu sıralarında değişik eğilimlerin, en gerici çevrelerle göreceli daha ılımlı kesimlerin içice girmesiyle oluşan ve devirmeye hazırlanan cuntanın erke el koymasını, ABD emperyalizmi ve yerli egemen burjuva çevreler kendileri için de tek olanaklı seçenek saydılar. Onlar, 27 Mayıs ve 12 Mart deneylerinden hareket ediyor, askersel devirmeleri kendi amaçları doğrultusunda kullanacaklarına güveniyor, burada ordu içindeki en gerici, Amerikancı ögelere

dayanıyorlardı. Bu koşullarda cuntanın hiç duraksamadan teröristlerin yanı-sıra ilerici güçlere, işçi sınıfına karşı saldırıya geçeceğini gördüler. Kısa erimde, ordu yönetiminde radikal bir eğilimin doğmayacağı, generallerin varolan ekonomik programın ve izlenen dış politikanın dışına çıkmayacakları da bu çevreler için sır değildi, işte 12 Eylül'e ülkeyi sürükleyenlerin, devirme karşıındaki tutumlarını bu nesnel ortam belirledi. Onlar, şimdi cuntanın eylemlerini kendi amaçları doğrultusunda daha da etkilemek ve askersel diktatörlük koşullarından yararlanmak yolunu tutuyorlar.

Rejim ile ilgili kimi görüşler üstüne

12 Eylül'den bu yana, özellikle sol güçler arasında, askersel rejimin niteliği üstüne bir tartışma yürütülüyor.

Bu konuya ilişkin kimi sorular üstüne bir kaç söz söylemeden önce partimizin eylem birliği politikası için önemli olan bir saptamayı belirtelim: Bugün sol güçlerin genellikle birleştiği noktalar bizce eylem birliği için elverişli bir temel oluşturuyor. Bu ortak noktalar nedir?

Birincisi, askersel diktatörlüğün ekonomik programının, dış politikasının temel doğrultusu bakımından, emperyalizm ve işbirlikçi tekel yanlısı olduğudur, ikincisi, onun asıl vuruşu işçi sınıfına, emekçilere, ilerici güçlere yönelttiğidir. Üçüncüsü, cuntanın faşist rejimlere özgü terör yöntemleri kullandığıdır. Dördüncüsü, barış, demokrasi ve toplumsal ilerleme için birleşmek, cunta rejimine son vermek zorunluğudur.

öte yandan bir çok ilerici politik güç, cunta ve çevresindeki iç çelişkileri görüyor. Faşist MHP'ye karşı alınan önlemleri, en büyük tekel

20

gruplarının kimi istekleriyle çelişen uygulamaları göz ardı edemiyorlar. Reagan yönetiminin kimi dayatmalarına karşı eleştirileri, Sovyetler Birliği ile öteki sosyalist ülkelerle sürdürülen ilişkileri dikkate alıyorlar.

Buradan çıkan sonuç şudur: Rejim üstüne yapılan tartışma kimi zaman ne denli ölçüsüz suçlamalara yol açarsa açsın, ilerici güçler arasında tek cephede birleşmek için olanaklar sanılandan geniştir. Biz iyimser bir açıdan sorunlara yaklaşmayı sürdürmeliyiz.

Kuşkusuz, ilerici güçlerin arasına temelsiz, sekter ve serüvenci görüşler de sızdırılmak isteniyor, örneğin, "işçinin Sesi" grupçuğu, Marksizm-Leninizme, proletarya enternasyonalizmine, Sovyetler Birliği'nin ve sosyalist ülkelerin barış içinde yan yana yaşama politikasına, TKP'nin Marksçı-Leninci çizgisine karşı kuşku yaratmak için faşizm üstün* tartışmalardan yararlanmaya çalışıyor.

Ne ki, bu grup, bugünkü rejimin faşist olduğunu kanıtlama adına Komintern VII.Kongresi'nde yapılan tanımı yadsımdan başka çıkar yol bulamamıştır. Cunta ile faşist MHP arasındaki çatışmaya Hitlerciler arasındaki iç çatışmaları anımsatan gülünç yakıştırmalar dışında hiçbir yanıt bulamamıştır. Cuntanın dış politikasındaki

çelişkileri açıklamayı denemek şöyle dursun Sovyetler Birliği'nin Türkiye ile ilişkilerini karalama yoluna koyulmuştur. Bu grup Kemalist akımın ordudaki etkinliği ve bunun cunta üstündeki yansımaları ile ilgili ortaya bir görüş koyamamıştır. Onun yerine Kemalist akımı toptan gerici bir akım sayan Troçkist görüşleri savunmakla işin içinden sıyrılmaya çalışmıştır.

Sol güçlerin geniş kesimlerinde bu konularda kimi yanlış görüşler varlığını sürdürüyor, "işçinin Sesi" grupçuğu işte bundan yararlanmak rejimin faşist olup olmadığı sorununu, ilerici güçler arasındaki temel ayrılık konusu yapmaya çalışıyor. Ona göre bir yanda rejime faşist diyenler, öte yanda faşist demeyenler türünden bir ayrım yapılmalıdır. Bu ise ilerici güçleri bölme, TKP' yi yalıtılma girişimidir.

Ne ki, daha şimdiden bu deneme suya düşmüştür. Rejimin nitelenmesi üstüne görüş ayrılıklarına karşın TKP ile öteki işçi partileri ve Kürt anti-emperyalist demokrat, gruplar arasında gerici askersel diktatörlüğün saldırılarına karşı, geniş ulusal demokratik güçlerin tek cephesini kurmak için birleşme eğilimi güç kazanıyor.

TKP, bağlaşıklarıyla arasındaki bu türden görüş ayrılıklarına serinkanlılıkla yanaşıyor. Kanımızca askersel diktatörlüğün gerici bir diktatörlük olduğu herkesin paylaştığı bir kanıdır. Ne ki, bu rejimin faşist bir diktatörlük olduğunu söylemek, onunla, faşistler ve MHP'ye arka çıkan, tekellerin gerici politik temsilcileri arasındaki ayrılıkları bir yana bırakma sonucunu verir.

Kimi zaman, cuntanın "klasik faşist" MHP'ye de karşı çıkan, daha başka bir faşist hareket olduğu söyleniyor, ülkemizde, "klasik" denilen

bir faşizmin "riskli" olmasından ötürü bugünkü rejimin oluştuğu anlatılıyor. Ne ki, bunu söyleyenler "riskin" nereden doğduğunu ne-

21

dense açıklamıyorlar. Bizce, gerçekten de faşist MHP'nin erki egemen güçler için ve emperyalizmin değişik öğeleri için "riskliydi. "Çünkü, MHP'nin erki demek, bugünkünden çok daha dar, sınıfsal temelde tekellerin en gerici, emperyalizmin en saldırgan kesimlerine dayanan bir erkin oluşması demektir. Bu ise, yalnız işçi ve emekçilerin değil, büyük burjuvazinin bile belirli kesimlerinin çıkarlarına ters düşüyordu. Bu, üstelik, emperyalizmin en saldırgan kesimleri dışında kalan güçlerin çıkarlarına da uygun değildi. Eğer faşist MHP erki ele alsaydı, ülkede o zaman faşist bir diktatörlükten söz edilebilirdi. MGK'nin diktatörlüğüne gelince, bu rejim, yalnız emperyalizmin en saldırgan kesimlerinin ve en gerici tekellerin değil, genel olarak emperyalizmin çıkarlarını kollayan ve tüm işbirlikçi, tekelci burjuvazi adına ilerici güçlere karşı saldırıya geçen gerici bir diktatörlüktür. Böylece o, hem kendi içinde çelişkiler barındırıyor, hem de dayanmaya çalıştığı yığın tabanı ile arasında çelişkiler taşıyor. Ortada bir de şu çelişkili görüş var: kimileri 12 Eylül öncesi faşizm tehlikesinin yalnız MHP ile sınırlı olmadığını, onun daha geniş çevrelere-örneğin cunta generallerine- dayandığını söylüyorlar. Ne ki, aynı kimseler, "faşist" generallerin kendilerini desteklemeye hazır

olması gereken faşist partiyi ve ona destek veren AP'nin en gerici kanadını niçin peşine takmadığını açıklamıyorlar.

Eğer tüm ilerici güçler, bugünkü durumu, tüm çelişkileri değerlendiremez ve güçlü bir cephe kuramazsa, ülkemizdeki en gerici, faşist çevrelerin rejim içindeki ağırlıkları artabilir. Çünkü gerici diktatörlükle, faşist hareket arasındaki çelişki uzlaşmaz değildir.

Faşizmin kökünü ancak işçi sınıfının öncülüğünde tüm anti-emperyalist, anti-faşist güçler kazıyabilir.

Bugün cunta ve onun karşısındaki güçleri çözümlerken kaba-taslak, tek yanlı yaklaşımlardan da kaçınmak gerekiyor, örneğin bugünkü somut durum anlatılırken sorunu bir yanda cunta, öte yanda tüm güçler biçiminde koymak gerçeği iyice yalınlaştırmak olacaktır.

Bugünkü durumun özelliği şudur:

Sağcı askersel cunta, sınıf çelişkilerini yumuşatmak şöyle durusun, onları-kimi finans kapital temsilcilerinin deyimiyle- bir "patlama"ya yol açacak ölçülerde keskinleştiriyor. Buradan çıkan sonuç: Bugünkü rejimin bağrında, proletaryanın burjuvaziye karşı, halkın, emperyalizm, -işbirlikçi tekelci burjuvazi- toprak ağası blokuna karşı savaşını keskinleştirecek objektif etkenler güçleniyor. Cuntanın ekonomik politikası milyonlarca emekçinin, orta katmanların, tekelci olmayan burjuvazinin çıkarlarıyla çelişiyor. Dahası, cuntayla geniş halk yığınları arasındaki çelişki objektif olarak keskinleşme potansiyeli taşıyor. Ne ki, buradan, gerici askersel cuntanın kendisine bir yığın tabanı edinemeyeceği sonucunu çıkartmak yanılgı olur.

Cunta, özellikle 700 bin kişilik orduya dayanıyor, onu kendi amaçları

doğrultusunda etkiliyor. Onbinlerce emekli subayı yeniden aktif görevlere getiriyor. Kent küçük burjuvazi-

22

sinin belirli kesimlerini, aydınları, serbest meslek sahiplerini vb. yeni bir politik örgüt içinde birleştirmeye çalışıyor. Cuntanın orta katmanlara dayanma girişimi, onun ekonomik politikasında yer yer bazı manevralara yol açıyor. Memur maaşları, konut yapımı, köylülerden alınacak vergiler gibi konularda 24 Ocak kararlarına ters düşen ödümler veriyor. Subayların genellikle orta katmanlardan geldiği düşünülürse, tüm bu girişimleri yalnız bir manevra olarak değerlendirmek tek yanlı bir görüş olur. Burada daha derin ve çelişkili süreçler söz konusudur. Orta katmanların, yerli-yabancı tekellerle çelişkilerinden, bugünkü yapısıyla ordunun etkilenmesi olanaklıdır. Bu durum, faşizmin yığın tabanıyla, faşist diktatörlük arasındaki çelişkiden ve bağıntıdan farklıdır. Bir başka deyişle, cuntanın orta katmanlar karşısındaki tutumunu, faşist diktatörlüğün kendi yığın tabanı karşısındaki politikasına benzetmek ve bunu salt sosyal demagoji saymak bir yanılğı olur. Bu yanılğı aynı zamanda faşizmin, tekellerin en gerici, en saldırgan kesimlerinin katıksız çıkarlarını savunmasıyla nitelenen bir rejim olduğu gerçeğinin yadsınmasına götürür. Bu saptamanın pratik önemi şudur: ilerici güçler, yalnız cuntayla orta katmanlar arasındaki çelişkiyi dikkate almakla kalamazlar. Cuntanın orta katmanlara geniş burjuva kesimlerine

dayanma girişimleri sonucu cuntayla, (gerçekte cuntanın bir kanadıyla), emperyalizm- işbirlikçi tekelci burjuvazi-toprak ağası bloku arasında şu ya da bu alanda çıkabilecek çatışmaları da öngörmelidirler. Daha şimdiden bu yöndeki belirtiler, gerici basının "bürokratları" düşman ilan etmesiyle su yüzüne çıkıyor. Rejimin eğilimlerini belirleyen süreçler sanıldığından daha da karmaşıktır. Cunta ile, sivil parlamentarizm yanlısı partiler arasında da açık bir çelişki vardır. Generaller, parlamenter kurumları yok etmekle, gerçekte halkın yasal, barışçıl savaşımının yollarını büyük ölçüde baltaladılar. Böylece işçi sınıfı ve bağlaşıkları çok daha çetin görevlerle karşı karşıya kaldı. Elbette komünistler genellikle burjuva askersel diktatörlükleri burjuva demokrasisine yeğlemiyorlar. Ne ki, buradan bir yanda askersel diktatörlük, öte yanda parlamento yanlısı güçler biçiminde bir karşıtlık çıkarmak bugünkü somut durumda soyut bir saptamadır. Sözü edilen parlamento yanlıları tek türden değildir. Bunların arasında, işbirlikçi tekelci burjuvazi-toprak ağası blokunun ana partisi Amerikancı AP de yer alıyor. Ortada faşist bir cunta ile, sağ merkezci, Latin Amerika ve Avrupa deneyindeki gibi, Hıristiyan demokrat parlamentarist güçler arasındaki çelişkiye benzer bir durum yoktur. Otuz yıldan bu yana, "Atatürkçülük" belgisiyle hareket eden subaylarla DP ve onun uzantısı AP arasındaki çatışmaların yarattığı sosyal-psikolojik durumu da unutmak yanlış olur. Elbetteki komünistler askersel diktatörlüğün gerici niteliğini unutmuyorlar. Ama en gerici güçlerin ve emperyalizmin has partisine karşı

komünistler, ordunun yurtsever kesimleriyle birleşmek istiyorlarsa, bu kesimlerin etkisiyle süren cunta-AP çatışmasına

23

göz yummamalıdır. Bu çatışmada, emperyalizm-işbirlikçi tekelci burjuvazi-toprak ağası bloku kendisinin bağlaştığı olan militarist klik eliyle orduyu etkilemeye çalışıyor. Cunta içinde bir kesim bunların konumlarını savunuyor. Bu durumda ilerici güçler soyut bir parlamentarizm-diktatörlük çelişmesine takılıp kalamazlar. Onlar, tüm güçleriyle ordunun yurtsever kesimleriyle diyalog kurmak, cunta içindeki en gerici öğelerle görece ılımlı öğeler arasındaki uzlaşmayı bozmak için çalışmalıdırlar. Generallerin orduyla halk arasında açtıkları uçurumun kapanması, ancak yurtsever subayların ilerici güçlerle işbirliğine bağlıdır. Ülkenin bağımsızlığı, devletin demokratikleşmesi, derin dönüşümlerle halkın sıkıntılardan kurtulması bu bağlaşıklığı zorunlu kılıyor.

24

GERİCİ ASKERSEL DİKTATÖRLÜK ALTINDA HALKIMIZIN SAVAŞIMI

Yoldaşlar,

12 Eylül'den bu yana, Türkiye gerici askersel bir diktatörlük rejimiyle yönetiliyor. Bu rejim, temel doğrultusu bakımından, tüm ilerici

güçlerin karşısında yer alıyor, emperyalizm ve tekel yanlısı bir politika izliyor. Onun iç politikasının bir özelliği de, en bağınaz gericiğe, faşist harekete, dinsel gericiğe karşı konum alması, sağcı sivil politik güçlerle, liberal-reformcu çevreler arasında sallantılı bir tutum izlemesidir. O aynı zamanda dış politikasında NATO'ya, ABD ile ikili anlaşmalara bağlı kalmakla birlikte, emperyalist ülkeler arasında ve emperyalizmle sosyalist ülkeler arasında sürekli çelişkili manevralara başvuruyor.

Cuntanın bu özellikleri, onun sınıfsal bakımdan burjuvazinin geniş bir yelpazesine dayandığını gösteriyor. Bugün politik eylem tüm güçlere yasaklanmış olmakla birlikte, burjuvazinin sağcı ve liberal reformcu çevreleri, kendi konumlarını basında belirtebiliyor.

Güncel gelişmeler, cuntanın ilerici güçler üstündeki faşizme özgü yöntemlerle yürüttüğü baskılarının daha da yoğunlaştığını, anti-komünist konumlarının derinleştiğini gösteriyor. Dış politikada, saldırgan amaçları doğrultusunda sonuç almak için ABD emperyalizminin yaptığı baskılar artıyor. Bu süreç, aynı zamanda cuntanın ve ordunun içindeki en gerici, en militarist ve Amerikancı öğelerle görece ılımlı öğeler arasındaki çelişkilerin keskinleşmesine yol açacaktır.

öte yandan değişik burjuva sivil politik güçlerine karşı cunta bağımsız politik konumlarını güçlendiriyor. "Kurucu Meclis" tartışmalarında, AP-CHP yöneticileri karşısında cuntanın aldığı tutum, erkteki generallerin paralelinde, yeni bir sağcı politik örgütlenme yaratma yönündeki hazırlıklar bu gelişmenin kanıtıdır.

"Kurucu Meclis" yasasıyla birlikte, çıplak askersel diktatörlükten, demokratik özgürlüklerin son derecede sınırlandırıldığı, sözde parlamenter gerçekte yine baskıcı, otoriter bir rejime geçiş yolunda adımlar atılıyor. Eğer tüm demokratik güçler, işçi sınıfı, emekçi halk yığınları, "cunta gitsin de ne gelirse gelsin" deme yanılıgısına düşerse, o nedenle sözde "demokratik geçiş" adımları karşısında bugünkü baskılara boyun eğer, eylemsiz kalırsa, bunun bedelini çok daha acı ödeyeceklerdir. Çünkü bu sözde parlamenter rejim hiçbir zaman demokratik olmayacaktır. Daha da önemlisi, yarının sözde "parlamentosu" için bugün susmak, yalnızca şimdiki baskı ve sömürünün artmasına yol açmakla kalmayacak, ülkemizin karşı karşıya olduğu tehlikeleri daha da yoğunlaştıracaktır.

25

Demokratik özgürlüklerin yok edilmesi, anti-emperyalist, demokratik güçlerin ağır baskı altına alınması, ordu ve cunta içinde ve dışındaki en gerici, işbirlikçi öğeleri objektif bakımdan güçlendiren elverişli koşullar yarattı. Bugün kimi belirtiler, bu öğelerin artan ölçüde girişim kazandığını gösteriyor. Bu durum, ülkemiz için dışta emperyalist serüvenlere sürüklenme, içte bir avuç vurguncunun çıkarları adına işçi sınıfının, emekçilerin, orta katmanların çok daha acımasızca ezilmesi, ekonominin emperyalist tekellerin egemenliğine çok daha açık bir biçimde bağlanması, faşist öğelerin konumlarını yeniden güçlendirmesi tehlikesini yaratıyor. Bu durum, gerici askersel

diktatörlük koşullarında faşizm tehlikesinin ortadan kalkmadığını gösteriyor.

Gerici askersel diktatörlüğe karşı, barış,bağımsızlık, demokrasi ve toplumsal ilerlemeden yana herkesle birlikte...

12 Eylül askersel devirmesi, Türkiye'de emperyalizme bağımlı kapitalist toplumun derin bunalımının sonucudur. Bugün durum ilerici güçler açısından ne denli ağır olursa olsun, ileriye doğru ana eğilim, güçler oranının artık emperyalizm-işbirlikçi tekelci burjuvazi ve toprak ağası blokunun zararına geliştiğini gösteriyor. Bunalım, Türkiye'de kapitalizmin gelip geçici bir hastalığı değildir. Bunalım kalıcıdır ve egemen güçlerin manevra olanakları gitgide daralıyor. Bu durumda, temel kurtarıcı görev işçi sınıfına düşüyor. O, tarihsel öz görevi gereği, kendisini kurtarıırken, tüm ezilenleri de kurtaracak olan en devrimci sınıftır ve çoktan beri devrimci sürecin ana itici gücü olmuştur. Ezilen, iflâsa sürüklenen tüm sınıf ve katmanlar, eğer bugünkü durumdan kurtulmak istiyorlarsa, işçi sınıfıyla birleşmek zorundadırlar.

Bugün komünistler, öteki ilerici örgütlerle birlikte, işçi sınıfına, onun bağlaştığı geniş emekçi yığınlara, orta katmanlara, tekelci olmayan burjuva çevrelerine bunalımdan çıkış yolunu gösteriyor. Bu, ilk önce tüm anti-emperyalist demokratik güçlerin tek cephede birleşme-sidir.

12 Eylül öncesinden herkes gereken dersleri çıkarmalıdır. Sorumsuz belgilerle bundan böyle bir adım atmak bile olası değildir. "Tek yol devrim" çılgınlıkları, artık günümüzde "tek yol cuntayı yıkmak" kılığında halkın karşısına çıkmamalıdır. Herkes de biliyor ki,

komünistler, yığınların bugünkü gerici diktatörlüğe son vermek için atacakları her adımın ön sırasında olacaklardır. Ne ki, sorun, yığınları sonul savaşa hazırlamak, bunun için temel, ertelenmesi olanaksız görevi saptamasını bilmektir. Bu görev, emperyalizme, tekellere ve sağcı askersel diktatörlüğe karşı, barış, bağımsızlık, demokrasi ve toplumsal ilerleme için, tüm anti-emperyalist, demokratik güçleri birleştirmektir, "işçinin Sesi" serüvencileri gibi bu görevi atlayanlara, "öncü ortaya atılır, yiğitler ardına dizilir" tekerlemesiyle ortaya çıkanlara, durduktan yerde "cuntayı bir çırpıda yıkmaktan" söz edenlere bilinçli proletaryanın yanıtı

26

şudur: "Ne duruyorsunuz? Size engel olan mı var?"

Sol radikal belgilerin peşinde koşan tüm dürüst devrimci insanları devrimci taktiklerde birleşmeye çağırıyoruz. Boş "devrimci" gevezeliğe işçilerin karnı toktur. Şimdi milyonlarca emekçi için yaşamsal olan savaşlar içinde güçleri birleştirmek gerekiyor.

Türkiye'nin emperyalist serüvenlere sürüklenmesini önlemek için işçi sınıfımızın, halkımızın, tüm ülkenin bugün karşı karşıya olduğu büyük tehlikenin kaynağını, ABD emperyalizminin yeni gerginlik, nükleer savaş körükleme politikası oluşturuyor. Ülkemizdeki işbirlikçi tekeli burjuvazinin en asalak kesimleri, en gerici politik güçler bu politikanın açık destekçileridir.

Cuntanın izlediği dış politikada yer yer gerçekçi eğilimler de yer alıyor, örneğin, Türkiye hükümeti NATO dışında yükümlülöklere girmeyeceğini, ABD çevik güçlerine üs vermeyeceğini, Orta Doğu' da çatıştırılacak yeni paktlara girmeyeceğini açıkladı, İsrail ile Türkiye arasındaki diplomatik ilişkilerin en aza indirilmesi kararını aldı. İsrail'in son dönemde Filistin halkına karşı yoğunlaştırdığı barbarca saldırılara karşı bölgemizdeki komşu Arap devletleriyle birlikte konum takındı. Ne ki, ABD ve NATO'ya bağımlılık koşulları, emperyalizmin en saldırgan çevrelerinin eline Türkiye'ye baskı yapmak için büyük kozlar veriyor.

Cuntanın dış politikasındaki "denge kurma" tutumu emperyalizmin ölkemizi kendi serüvenci amaçlarına araç etmesini önleyebilir mi? Kuşkusuz, bu gün Türkiye'nin Sovyetler Birliğı ile olumlu ilişkiler içinde olması, bölgedeki Arap halklarıyla, İslam ölkeleriyle ilişkilerin geliştirilmesi, Pentagon'un Türkiye'nin dış politikasına vermek istediğı yönle çelişiyor. Ne ki, emperyalizme, NATO'ya bağımlılık, ölkemizin derin ekonomik zorluklan, ABD emperyalizminin ölkemiz üstündeki baskılarına, şantajlarına olanak veriyor. Gerici burjuva basınında silah fabrikası kurma karşılığında, ABD'ye bir "jest" yapmaktan, "çevik güçler" in ölkemizde üslenmesine izin vermekten söz edenler, boşuna konuşmuyor. Onlar gerçekte, Türkiye'nin silahlanmasından çıkarı olan en asalak tekellerin sözcüleridir. Bu güçler, orduda en militarist çevrelere dayanıyorlar.

Bugün ölkemizde bir çok ilerici, demokrat ve liberal görüşlü insan, ABD emperyalizminin Türkiye üstündeki baskılarına açıkça karşı

çıkıyor, ânlar, "çevik kuvvetler" in Türkiye'de üslenmesine, ABD ve NATO üslerinin komşu ülkelere karşı saldırgan amaçlarla kullanılmasına "Hayır" diyor. Türkiye'deki nükleer yığınakların kaldırılmasını istiyor. Sovyetler Birliği ile Türkiye arasında Lenin-Atatürk dönemi dostluğunu savunuyor.

Çok geniş çevrelerin, ABD'nin saldırgan politikasına ve ülkemize yönelik baskılarına karşı, barış uğrunda, Türkiye'nin emperyalist se-

27

rüvenlere sürüklenmemesi uğrunda birleşmesi için olanaklar vardır. TKP bu güçlerin savaşımını destekliyor.

Bu durumda, ülkemizin karşı karşıya olduğu bu tehlikeyi küçümsemek, barış uğrundaki savaşımı bir bakıma cuntaya karşı savaşımı gölgelediği yolunda çarpık, dayanaksız görüşler ileri sürmek, erkteki generallerle ABD arasındaki anlaşmazlıkları görmezden gelmek yanlış olacaktır.

Bugün bir yandan cuntayı destekleyen, öte yandan kimi somut sorunlarda barıştan yana tutum alan çevreler vardır. Bu çevreler, ancak barışın ardıcıl savunucularıyla işbirliği yaparlarsa amaçlarına ulaşabileceklerini unutmamalıdır. Biz, bu çevreler de içinde olmak üzere, herkese, barış için, gerginliği azaltmak, ülkemizi emperyalist serüvenlere sürüklemekten korumak için sesini yükselten herkese elimizi uzatıyoruz. Komünistler, en geniş barış güçleriyle omuz omuza verilen savaşım içinde kendi program amaçlarını, NATO'dan

çıkmanın, ABD üslerini sökmeyin zorunluluğunu, bağımsız, barışçı dış politika amacını yığınlara kavratacaklardır.

Ekonomik yıkımı önlemek, kemerleri sıkma politikasına karşı halkın yaşam koşullarını savunmak için

Cunta devirdiği hükümetin ekonomik politikasını genel olarak uyguluyor. 24 Ocak kararları diye anılan bu politika, emperyalist finans kuruluşlarınca dayatılmıştır. O, yeni sömürgeci yöntemlerle, yerli ve yabancı tekellerin kârlarını güvence altına almak, Türkiye'yi emperyalist sistem içinde tutmak amacını taşıyor. Bu programın uygulanması, bunalımın yükünün emekçilere yüklenmesidir.

Generaller ne denli "demokrasiye dönüştür" söz ederse etsin, bu politikayı işçi sınıfına, köyde-kentte emekçilere baskı ve zorbalıktan başka bir yöntemle dayatmak olanak dışıdır.

Bu halk düşmanı politika, bunalıma sözde bir çözüm, ülkeyi yıkımdan kurtarmanın sözde bir aracı olarak gösteriliyor. Gerçekte ise bu politika 1980 yılında ulusal gelirin düşmesine, üretimin duraklamasına, dış borçların artmasına yol açmıştır, aynı yıl Koç grubunun şirket kârları kendi verilerine göre 10 milyar TL artmıştır. Buna karşılık işçilerin reel ücretleri son üç yılda kimi verilere göre %41 düşmüştür. Bu politika yalnız işçi sınıfının değil, tüm emekçilerin, orta katmanların, tekel dışı burjuvazinin çıkarları ile de çelişiyor.

Yine bu politikanın getirdiği sonuçlar, kimi tekel çevreleri arasından bile yer yer 24 Ocak kararlarının yeniden gözden geçirilmesi yolunda seslerin yükselmesine neden oluyor.

Bugün işçi sınıfının yaşam koşullarının kötüleşmesine karşı sendikal haklar uğrundaki savaşımlar günceldir, işçilerin sendikalaşma, toplu sözleşme, grev hakları uğrundaki istemlerini, yitirilen tüm ekonomik kazanımları geri alma savaşımlarını TKP destekliyor. Vergi yüküne,

28

kredileri tekellere akıtma politikasına köylülerin, küçük ve orta mülk sahibi kesimlerin karşı çıkışlarını, bu yöndeki istemlerini partimiz savunuyor. TKP, Ortak Pazar'a girilmesine karşı çıkıyor. O, ulusal ekonominin yıkımına, ülkemizin ekonomik bağımsızlığının büsbütün yok edilmesine yol açacak bu karara karşı çıkan tüm çevrelerle dayanışma içindedir. Cuntanın yerli ve yabancı tekellerin çıkarına, emekçilerin kemerlerini sıkma politikasına karşı yığınların savaşımlar potansiyeli birikiyor, işçiler, daha şimdiden birçok fabrikada işten atmalara, toplu sözleşme haklarının çiğnenmesine, pahalılığa karşı yarı-legal, illegal örgütlenmeler aracılığıyla direnişler yapıyor.

Esnaflar, protesto mektuplarıyla cuntanın politikasını eleştiriyor. İlerici, demokratik çevrelerle birlikte burjuvazinin kimi sözcüleri de 24 Ocak kararlarına karşı çıkıyor. Onlar, sosyalist ülkelerle eşit çıkara dayalı ekonomik ilişkilerin ulusal ekonomiyi ayağa kaldırmak için taşıdığı önemi kavriyor. NATO harcamalarının, ekonomik yıkımın en büyük nedeni olduğu giderek anlaşılıyor.

Daha şimdiden, cunta çevrelerinde bu politikanın uygulanması üstüne çelişikler ortaya çıkmaya başlamıştır. Kimi tekellerin sözcüleri,

emperyalistlerin çizdiği çizgiden en küçük bir ayrılma karşısında, cuntayı en sert biçimde eleştiriyor.

Tüm bu olgular, yığınların ekonomik istemleri uğrındaki savaşımının politik savaşıma dönüşmesinin, bu savaşımın egemen güçlerin, cuntanın iç çelişkilerini daha da keskinleştirmesinin olanaklarını gösteriyor.

Gericiliğin, faşizm yanlılarının baş kaldırmasına ve cuntanın ilerici güçlere yönelik baskılarına karşı, demokratik özgürlükler için 12 Eylül öncesinde Türkiye'nin görülmemiş bir terörizm salgınıyla sarsıldığını, halkın can güvenliğinin kalmadığını, faşizm tehlikesinin tırmandığını unutmuyoruz. Ama hiç kimsenin unutmaması gereken bir gerçek daha var: Bugün kanlı eylemleri nedeniyle yargılanan faşist parti, tekelci burjuvazinin belirli kesimlerince desteklenmiştir. ABD, Federal Alman gizli servislerinin ve tekellerinin, en gerici çevrelerinin gücüne dayanmıştır. Şimdi bu parti, gerici burjuva basınında savunuluyor. Cuntanın ve ordunun en gerici kesimleri bu partinin öcünü almak için ilericilere, komünistlere karşı barbarca saldırıları kışkırtıyor. TKP, faşist terörizmin bir kez daha baş kaldırmayacak ölçüde ezilmesi için ilerici güçlerin savaşımını destekliyor. Halkımızı faşist teröristleri savunanlara karşı uyarıyor ve ilerici güçlere yönelik saldırılara karşı çıkmaya çağırıyor. Gerici rejimin kalıcılaşmasının ve faşistlerin yeniden güçlenmesinin önünü kesmek için cunta içindeki en gerici ögelere karşı birleşmek ve cuntanın halka karşı tüm saldırılarını geriletmek gerekiyor.

Bugün terörist eylemlerin büyük ölçüde gerilediği bir gerçektir.

Ne ki, Şimdi terörizmle uzak yakın ilgisi olmayan güçlere karşı devlet eliyle terör uygulanıyor. Amansız bir baskı, koğuşturma, barbarlığa varan uygulamalar sürüyor. Cunta, faşizme özgü yöntemler uyguluyor. DİSK yöneticilerine idam cezası isteyen askersel savcılar, gerçekte işçi sınıfının can düşmanlarının koruyucularıdır. Tüm demokrasi yanlısı güçler, DİSK yöneticilerine karşı yönelen bu cinayet planını boşa çıkarmak için birleşmelidir. Ulusal ve uluslararası dayanışma sonucunda aşırı gericilik geri adım atmak zorunda kaldı. Askersel savcılığın varlığını ileri sürdüğü DİSK davası iddianamesinin var olmadığı ağığa çıkarıldı. Bu olgu bugünün zor koşullarında bile savaşılırsa başarıya ulaşmanın olanaklı olduğunu gösteriyor. TKP, DİSK yöneticilerinin, tüm sendika militanlarının özgürlüğe kavuşmasını, serbest bırakılmasını istiyor. Terörizmle ilgili olmayan tüm tutuklular salınmalıdır.

Bugün cuntanın da yadsımadığı işkenceye karşı, her tür baskı ve zorbalığa karşı savaşım günceldir. Komünistler, işkencecileri ağığa çıkartma savaşımını örgütlemekten geri durmayacaklardır. Cunta zindanlarında yatan, işkenceden geçirilen tüm tutuklularla dayanışmayı yükselteceklerdir. 90 işkence günü yasaının kaldırılması, gözaltına alınan herkesin hemen yargı önüne çıkartılması yolundaki geniş çevrelerin istemini var güçle destekleyeceğiz.

Askersel diktatörlük koşullarında şovenizm Türkiye Kürdistanı'nda kamçılanıyor. Kürt ulusu üstündeki baskılara son verilmesi istemini TKP savunuyor. Ayrılıkçı teröristleri koğuşturma adı altında Kürt ulusuna, Kürt devrimci demokratlarına düşman gibi saldıranlar, kendi uluslarının da düşmandırlar.

TKP, "Kurucu Meclis" sorununda, cuntaya karşı, kararsız da olsa karşıt konum alan tüm demokratik güçleri destekliyor. Cuntanın danışma meclisi tümüyle göstermeliktir, diktatörlüğe geçirilmek istenen bir kılıftır.

Güncel savaşım, devrimci amaç

Komünistler, cuntanın ilerici güçler üstündeki baskılarının her bir uygulamasını boşa çıkartma, cunta koşullarında en küçük ekonomik, sosyal istemleri, en küçük özgürlük istemlerini elde etme yönünde yığınların giriştikleri tüm eylemleri destekliyor, destekleyeceklerdir. Bugün yığınların bu istemlerle savaşıma atılmaları onların devrimci savaşım yoluna koyulmaları demektir. Biz "cuntadan istemde bulunulmaz" diye yığınları hor görme tutumuyla birlikte değiliz.

Komünistlerin tutumu, en küçük demokratik haklar için başlayan protesto eylemlerini küçümsemek, bu yolla yığınları pasifizme itmek değil, bu eylemleri yüreklendirmek, onları yaymak, partinin devrimci amaçlarına bağlamasını bilmektir.

işte en küçük demokratik, ekonomik istemler uğrunda bile olsa, yığınların savaşımları sürecinde, ülkemizi bugün içinde bulunduğu

tehlikelerle dolu, bunalımlı durumdan kurtarmak için olanaklar doğacaktır.

Ulusal demokratik güçlerin cephesi tüm bu istemler için savaşımın sürecinde ortaya çıkacaktır. Eğer güçlü bir anti-emperyalist, demokratik halk hareketiyle silahlı güçlerin yurtsever kesimleri arasında bir bağlaşıklık kurulması başarırsa, bu daha ilk adımda ordu ve cunta içindeki en gerici, Amerikancı güçleri bozguna uğratabilir. Bu güçlerin birliği cunta rejimine son verebilir. Ulusal, demokratik güçlerin geçici devrimci hükümeti kurulabilir. Bu hükümet, ilk adımda demokratik özgürlükleri sağlamalı, devleti demokratikleştirmen, derin anti-emperyalist, anti-tekelleştirme, tarımsal dönüşümleri başlatmalı ve demokratik bir Kurucu Meclis için seçimlere gitmelidir.

Sonucu yığınların savaşımını belirleyecektir

Yoldaşlar,

Gerici diktatörlük koşullarında komünistlerin yığınlar arasındaki günlük çalışmalarını yeni bir yaklaşım gerektiriyor. Bunun iki nedeni var:

Birincisi, 12 Eylül öncesi görece demokratik özgürlüklerin var olduğu bir durumdan, her türlü yasal olanakların iyice daraldığı bir duruma geçildi. Bugün, devrimci, demokratik amaçlarını açıkça ilan edebilen yığın örgütleri büyük ölçüde dağıtılmıştır. Ortada cuntanın denetlediği, eylemleri iyice sınırlanmış, çoğu gerici yönetimlerin elinde olan yığın örgütleri var. Sorun bir yandan bu tür örgütler içinde

çalışmasını öğrenmek, öte yandan örgütsüz bırakılan yığınları yeni koşullara uygun örgütlemenin yollarını bulmaktır. Bu görevler bizim pratiğimiz açısından tümüyle yeni olmasa bile -12 Eylül öncesinde de gerici yönetimli yığın örgütlerinde çalışıyorduk- çok daha ivedidir. Onlar yığın çalışmalarımızın başlıca ağırlık noktasını oluşturmaktadır. ikincisi, yığınlar arasında çalışma deneyimini incelemek ve geçmişte ortaya çıkan özellikle "sol" sekte yanlıları ortadan kaldırmak zorunludur. Yığınlar arasında çalışmalarımız eğer eleştirel bir değerlendirmeden geçirilirse, ortaya çıkan sonuç şu olacaktır: Parti örgütlerimiz, yığınlar arasındaki çalışmaları sırasında, zengin deneyimler biriktirdiler. Üstlerine düşen görevleri yaratıcılıkla ve partimiz için onur kaynağı olan bir özveriyle yerine getirdiler, işte bu sağlam birikim, çalışmalarımız da ortaya çıkan başlıca zayıflıkları, sekte yanlıları bugün yok etmekte en büyük etkeni oluşturuyor. Elde edilen deneyime ve başarılarla dayanarak yapılması gereken:

Yığınların rolü ile partinin rolü arasındaki diyalektik bağı daha iyi kavramak ve partiyi yığınların yerine koyma yanlılığının tüm izlerini ortadan kaldırmaktır.

Yasal olanakların böylesine daraldığı, yığınların devrimci eylemliliğinde gözle görülür bir artış olmadığı ve partinin sert saldırılarla yüz yüze geldiği bir durumda, yığınlar arasında çalışma sorunu üstün-

de özellikle durmak doğru mu?

Askersel diktatörlük koşullarında geniş bir yığın hareketinin ortaya çıkması hayal değildir. Bizim 12 Eylül öncesi deneyimimiz -özel yanlar taşısa bile- bu tezi kanıtlıyor, 1 Mayıslar, genel grevler böyledir. "Birlik Dayanışma" hareketi (kimi eksik yanlarına karşın) anti-komünist yasağın kırıtabildiğim, yığınların aktif savaşlarıyla böylesi bir hareketin kendisini egemen sınıflara dayatabildiğini gösterdi. Elbette bu deneyimi bugün yinelemek söz konusu olamaz. Ama yeni deneyimler de vardır. 12 Eylül sonrası bir dizi fabrikada ortaya çıkan illegal, yarı-legal işçi komitelerinin, elde ettiği deneyimlerin ayrıntılı incelemesi, bundan sonraki pratiğimize ışık tutacaktır.

Tarihsel deneyim, tam da böyle bir durumda yığınlar arasında çalışma sorununa doğru bir yaklaşımın büyük bir önem taşıdığını gösteriyor. Bu sorun doğru çözümlenemezse, teoride "sol" sekterlik, pratikte, partinin yığınlardan yalıtılması ve serüvencilik ortaya çıkar. Bu da, illegal çalışmadan geri çekilme, yığınlara gitme adı altında sınıf işbirliği, sağ oportünizm eğilimini doğurur. Bugün doğru tutum, derin gizlilikte, çelik disiplinli partinin, tüm zorluklara karşın yığınlar arasında çalışmalarını örgütleyebilmektir. Bu günlük çalışma, yığınların partiye güvenini pekiştirmek, işçi sınıfının öncülüğünde geniş bağlaşıkları birleştirmek ve son çözümlemede, devrimin öznel etmenini oluşturmak gibi tarihsel bir görevin yerine getirilmesidir. Çetin koşullarda önüne böylesi bir görev koyabilmek, komünist partisinin her durumda tarihsel iyimserliği koruyabilmesinin kanıtıdır.

Eğer yığınlar arasında çalışma stilimizi daha da olgunlaştırır ve gerici yönetimli yığın örgütleri içinde bile çalışmayı daha iyi öğrenebilirsek, askersel diktatörlüğün önüne koyduğu gerici amaçlara ulaşmasını önleyebiliriz. Sonucu yığınların savaşımı belirleyecektir. Bize düşen görev ise, yığınların her günkü savaşımına yardım etmek, bu savaşımın içinde yığınlardan öğrenmek ve onlara savaşımın her adımında, her evresinde doğru yolu göstermektir.

Yoldaşlar,

Yığınlar arasındaki çalışmalarımızda kimi zaman ortaya çıkan yanlış, yığınları devrimin öznesi, devrimin gerçek yaratıcısı olarak görmeyi unutmaktır. Günlük propagandamızda başlıca ağırlığı partinin savaşımını tanıtmaya ayırmak, yığınlara "komünistlerin savaştığını" kanıtlamak işine en büyük değeri vermek bu yanlışın kaynaklanıyor. Gerçekte ise, yığınlar, işçi sınıfı, emekçiler savaşıyor. Komünistler ise, bütün öteki politik akımlardan ayrımlı olarak, yığınların savaşımına en önde katılıyor onun örgütlenmesi için var güçle çalışıyor, doğru yolu gösteriyor.

Bir başka örneği ele alalım: Geçmişte şu ya da bu yığın örgütünde komünistlerin yönetime gelmesi, burjuva ve oportünist basında "komünistler yığın örgütlerini ele geçiriyor" çılgınlıklarına neden oldu. Ne ki, zaman zaman bizim basınımızda, propagandamızda da benzer deyimlere

rastlanabildi. Oysa, komünistlerin örgütleri "ele geçirmek" gibi özel bir amaçları yoktur. Geçmişte bir çok yığın örgütünde komünistlerin yönetimlere getirilmesi, yalnızca bir şeyi gösterir: Komünistler yığınların güvenini kazanıyor... Niçin? Çünkü, yığın örgütlerine katılan komünistler, özel çıkarlar peşinde koşmuyor. Onların işçi sınıfının, emekçilerin çıkarlarından başka çıkarları yoktur.

Komünistleri öteki akımlardan ayıran en temel özellik ise, yığınların çıkarlarını en tam dile getirmeleri ve bunları nasıl elde edebileceklerini en doğru bir biçimde ortaya koyabilmeleridir, yığınlara öğretirken onlardan öğrenmeyi de bilmeleridir.

Yığınlar arasındaki çalışmalarımızın en önemli bir yanı, proleter olmayan emekçi sınıf ve katmanlara işçi sınıfıyla bağlaşıklığın zorunluğunu kavratmaktır. Bu ise, söz konusu sınıf ve katmanlar arasında sürekli bir çalışmayı gerektirir. Geçmişte özellikle köylüler, esnaf ve zanaatçılar arasında çalışmalar zayıf kaldı. Bu sınıf ve katmanları iyi tanımak, onlara özel bir biçimde seslenmek zorunludur. Bu sınıf ve katmanlara, işçi sınıfının rolü her zaman doğru anlatılmıyor. Bizim propagandamızda kimi zaman, bağlaşıklığın gereği "işçi sınıfı tek başına devrim yapamaz" teziyle kanıtlanıyor. Gerçekte ise biz yığınlara, işçi sınıfıyla birleşmezlerse niçin amaçlarına ulaşamayacaklarını anlatmalıyız. Bu ise, işçi sınıfının kendisini kurtarıırken, tüm ezilenleri de kurtaracağını belirten temel düşüncemizin yığınlara benimsetilmesi sorunudur.

Partimizin yığın çalışmasını düzeltmede tutulacak ana halka, parti temel örgütlerinin rolünü kavramak oluyor, işyerlerinde, oturma

yerlerinde, okullarda vb. kurulan temel örgütler, partimizin yığınlarla değinme noktalarıdır. Parti yığınların sosyal-psikolojik durumunu bu kanalla öğrenir. Ve en başta bu kanalla yığınlara görüşlerini iletir, onların savaşımına katılır. Parti hücreleri, yığınlar arasındaki çalışma stilini yetkinleştirdiği ölçüde, yığınlar partiye daha çok güveneceklerdir. Her temel örgüt, en çetin sorunları, eğer yığınların durumunu yakından ve doğru biliyorsa çözebilir. Gizliliği korumaktan, bir grevi örgütlemeye kadar her konuda sorulara verilecek yanıtlar, içinde çalışılan yığınların durumunu somut çözümlene temeline dayanmalıdır.

Eğer yığınlar arasında çalışmalardaki bu ilkesel konumlar pekiş-tirilse, o zaman pratikte ortaya çıkan yanlışlar (yığınların sosyal-psikolojisini önemsememe; yığın örgütlerini partiyle karıştırma; ezilen tüm sınıf ve katmanlar arasında çalışma yerine, en kolay alanlarda sıkışıp kalma, bağlaşıklık güçlerle yığın örgütleri içinde gereksiz sürtüşmeler vb.) kolaylıkla giderilebilir.

33

Sendikal savaşım

12 Eylül öncesinde, sendikal savaşım içinde sınıf ve yığın sendikacılığının konumları daha da güçlendi. Sendikal hareket içinde birlik eğilimleri giderek hız kazandı. Bir dizi iş kolunda Türk-İş ve DİSK'e bağlı sendikalar, işçiler eylem birliği yolunda kimi kazanımlar elde ettiler. DİSK, özellikle güçlü sınıf sendikaları Maden-İş, Bank-

Sen ve öteki sendikalar Türk-İş yönetimine ve tabanına eylem birliği çağrılarını yapıyor, fabrikalarda ayrı sendikaların üyeleri bu çağrılara olumlu karşılık veriyorlardı. Petrol, cam, karayolu-bayındırlık, tekstil işçileri eylem birliği yolunda adımlar attılar. Bu gelişmeler ortamında Türk-İş genel başkanı 1 Mayıs'ı DİSK ile birlikte kutlayabileceklerini açıkladı. Türk-İş sıralarında "sendika ağalığı"na karşı sınıf sendikacılığı hareketi güç kazandı. Komünistler bu savaşım içinde aktif yer aldılar.

12 Eylül'den sonra cunta DİSK ve ona bağlı sendikaları kapattı. Sınıf ve yığın sendikacılığını yasakladı. Ne ki, DİSK'in kazanımları halâ yaşıyor. 12 Eylül'den bu yana işçiler sendikasız da kalsalar yeni koşullara uygun örgütlenmeler oluşturmak yoluyla hakları için savaşımını bırakmadılar. Komünistler işçilerin bu savaşımını tüm güçleriyle destekliyorlar. Parti örgütleri bugünkü yeni koşullarda varolan açık sendikalarda çalışmayı başa almalıdır. Cunta içinde ve dışındaki en gerici, militarist ve Amerikancı güçler, onların güdümünde olan askersel savcılar, tutuklu DİSK yöneticilerine karşı saldırılarını yoğunlaştırıyor. Terörizmle ilgisi olmayan DİSK yöneticilerini, sendika militanlarını idam cezası istemiyle yargılama niyetlerini açığa vuruyorlar. Komünistler bu saldırıların geriletilmesi için tüm demokrasi güçlerini birleşmeye çağırıyor. Onlar tutuklu DİSK yöneticileri ve sendika militanlarının serbest bırakılması için yürütülen ulusal ve uluslararası dayanışmayı var güçleriyle destekliyor, destekleyecektir.

Cunta, Türk-İş'i kapatmamakla birlikte, çalışmalarını köklü bir biçimde sınırladı. Gerçekte Türk-İş hiçbir sendikal eylem yapamaz duruma getirildi. Dahası, bu örgüt, kapatılma şantajı altında bırakıldı ve cuntanın işçi sınıfı düşmanı tüm kararlarına katılmaya zorlandı. Türk-İş yönetimindeki kimi gerici ögeler, cuntanın sendikal harekete karşı yönelttiği saldırıya açıkça yardım etmekle yüz binlerce işçinin çıkarlarını kabaca çiğniyorlar. TKP, Türk-İş'in işçi sınıfının çıkarları doğrultusunda atacağı her adımı destekleyecektir.

TKP sendikaları kapatılan işçilerin bir çok yerde Türk-İş'e bağlı sendikalara başvurmalarını, bu sendikaları işten atmalara, baskı ve sömürüye karşı eyleme zorlamalarını, dahası bu amaçla, Türk-İş'e üye olma yolunda istemde bulunmalarını yeni ve önemli bir olgu sayıyor, "istifa serbest üyelik yasak" belgisiyle, cunta ve Türk-İş yöneticileri kapıları işçilerin yüzüne kapıyor, işçilerin üyelik istemiyle bu kapıları zorlaması, sınıf çıkarlarına bağlı sendikal konumlardan gerilemeyi değil, tam tersine Türkiye proletaryasının sendikal savaşta elde

34

ettiği olgunluğu yansıtıyor. Çünkü bu işçilerin aynı zamanda kendi sendikal savaşım geleneklerini illegal, yarı-legal örgütlenmelerle yaşattıkları, bugün de sendikalarının önder kadrolarını her yolla destekledikleri biliniyor, işçiler, DİSK'in kendiliğinden açılacağı günleri eylemsiz beklemeyeceklerini ortaya koyuyorlar. Ne yapmak gerektiğini kendi sınıf ön sezileriyle bulup çıkarıyorlar, işçi sınıfının

kendi deneyimiyle yarattığı bu yeni savaşım yöntemini komünistler incelemeli, onlara yardım etmek için çalışmalıdırlar. Komünistler, bir yandan bu görevi yerine getirirken, öte yandan DİSK'li ve Türk-İş'li işçilerin arasında partinin temel politikasını yayacaklardır: TKP, sendikalar üstündeki tüm yasak ve kısıtlamaların kalkmasını, tüm sendikal hakların tanınmasını istiyor. Bu amaç gerçekleşmeli ve tüm sendikal işçiler, en aşağıdan yukarıya doğru, kendi seçtikleri delegelerle özgür birlik sendikalarını yaratmalı, DİSK, Türk-İş bölünmesine özgürce son vermelidirler. Çünkü işçiler, en başta Türk-İş yönetimindeki gerici sendikacıların yarattığı sendikal bölünmüşlüğü acısını çok iyi tanımışlardır. Komünistler, aynı zamanda işçi sınıfını süngü gücüyle "devlet sendikası" düzeyine getirmek istenen Türk-İş'te sözde "birleştirme" dayatmasını açığa çıkarmalıdırlar. "Birliğe evet, ama özgürce birliğe evet!" belgisini öne atmalıdırlar.

Gençlik hareketi

Cunta, gençliği terörizmden kurtarma, iş ve meslek edinmelerini sağlama, eğitim olanaklarını genişletme, eğitimde düzenliliği sağlama yönünde çeşitli vaatlerde bulundu. Ne ki, o, temelde emperyalizm ve tekel yanlısı bir politika izlediği için tüm bu sorunların kaynağına gitmedi, gidemiyor.

Uygulanan ekonomik politikanın sonucu, yüz binlerce genç işsizliğe itildi. Sendikal haklara konan yasaklar, genç emeğin sömürsünü daha da artırdı.

Yüksek öğrenimin paralı yapılması, özel okulların açılması gibi uygulamalarla işçi ve emekçi çocuklarının eğitim olanakları büsbütün ellerinden alınmak isteniyor.

öte yandan cunta, gençliğin özgürce örgütlenme olanaklarını engelleyici yasalar getirmeye çalışıyor. Yukardan aşağıya tek bir gençlik örgütünün kurulmasından söz ediliyor. Tüm bunlar cuntanın getireceği sözde "demokrasi"de, işçi sınıfının, emekçi yığınların olduğu gibi gençliğin de demokratik hak ve özgürlüklerden yoksun bırakılacağını gösteriyor.

12 Eylül, gençlik hareketi açısından bir dizi yeni sonuçlar ortaya çıkardı. Her şeyden önce terörizm çıkmazının işçi sınıfına ve demokrasi hareketine verdiği zararlar, onun karşı devrimci özü pratikte bir kez daha kanıtlanmış oldu. Askersel cunta, demokrasi güçlerine saldırıda terörizmi kendisine dayanak yaptı. Terörizmin batağına saplanmış

35

çok sayıda genç, çeşitli provokasyonlarla kırıldı.

Küçük burjuva devrimciliğinin uzun süredir yaşadığı, dağılma ve çözülme süreci sürüyor. Kuşkusuz bir kesimi için de kendi deneyimlerinden ders çıkarma, terörizmin çıkmazını görme, işçi sınıfının konumlarına yaklaşma fırsatı doğuyor. Komünistler "sol" radikal konumlardaki gençlik kesimlerinin dayandıkları yanlış ideolojik ve politik görüşlerden sıyrılmalarına yardımcı olmalıdır.

Bunun için, bir yandan goşizmin değişik görünüş biçimlerine karşı ideolojik savaşıımı daha da yükseltmek, öte yandan bu akımların etkisinde, ama provokatif nitelik taşımayan kesimlerle eylem birlikleri kurmak gereklidir.

İGD'nin ve diğer gençlik örgütlerinin kapatılmasıyla birlikte ilerici gençler legal çalışma olanaklarından yoksun kaldı.

Bugün ilerici gençlerin önünde yeni koşullara uygun, merkezi, örgütsel bağımsızlığa sahip, ulusal çapta bir gençlik örgütlenmesini daha sağlam temeller üzerinde sürdürme sorunu duruyor. TKP ilerici gençlerin anti-emperyalist, anti-faşist, yurtsever bir platforma dayalı, geniş, yığinsal bir gençlik hareketi yaratmak yolundaki savaşımını destekliyor. Birleşik bir gençlik örgütüne ulaşılması hedefi güncelliğini koruyor, ilk elde işçi sınıfı partilerine ve Kürt anti-emperyalist, demokrat hareketinden gençleri birleştirmek, giderek, CHP'li gençleri ve terörizme karşı olan, provakatif eylem çizgisini izlemeyen öteki gençlik kesimlerini kavramak yolunda ilerici gençlerin saptadıkları perspektif doğrudur.

Öğretmen ve meslek adamları hareketi

Demokratik öğretmen hareketinin ülkemizde önemli bir işlevi vardır, öğretmenlerin toplumumuz üzerinde ilerici yönde geleneksel etkileri olmuştur, öğretmenlerin savaşımı demokrasi hareketine köylere kadar uzanma olanaklarını veriyor.

12 Eylül öncesi öğretmenler üzerindeki baskı, kıyım ve sürgünler akıl almaz boyutlara varmıştı, öğretmenlerin örgütlenme özgürlüğü

ellerinden alınmıştı. 12 Eylül'den sonra da çok sayıda öğretmen çeşitli nedenlerle gözaltına alındı, tutuklandı.

Komünistler demokratik öğretmen hareketini bütün gücüyle destekledi, öğretmenlerin ekonomik, demokratik ve mesleksi özük istemleri uğrındaki savaşıma omuz verdi. Baskı, kısıyım ve sürgünlere karşı ardıcıl bir savaşıım yürüttü. Partimizin bu yolla öğretmen hareketi içinde kısa zamanda etkin konumlar kazandığı biliniyor.

Partimiz mühendisler, teknik elemanlar, doktorlar arasında da aktif bir çalışma yürüttü ve ileri konumlar kazandı. Komünistler bu meslek sahiplerinin ekonomik, demokratik istemleri uğrındaki savaşıma omuz verdi. Denebilir ki geçtiğimiz dönemde bu alandaki çalışmalarımızın en belirgin özelliğı geniş bağlaşıklar ve eylem birliğı politikamızın yaratıcılıkla yaşama geçirilmesi olmuştur.

36

Kadın hareketi

12 Eylül öncesi ülkemizde demokratik kadın hareketi etkin bir gelişme gösterdi. İKD bu gelişmenin itici gücü ve taşıyıcısı oldu. Geniş ölçüde işçi-emekçi kadınları da kendine çekti, örgütledi, eğitti. Demokratik kadın hareketi yalnızca kadınlar içinde değil, genel demokrasi savaşımında, ilerici güçlerin eylem birliğinde, barış hareketinin gelişmesinde de rol aldı. Partimiz demokratik kadın hareketinin savaşımına omuz verdi. Komünistler önümüzdeki

dönemde de kadınlar arasındaki çalışmasıyla, irili ufaklı pek çok legal olanaktan yararlanarak, demokratik kadın hareketinin gelişip güçlenmesine omuz vermeyi sürdürecektir. Bu, devrimci hareketin hem bugünü, hem de yarını açısından büyük bir önem taşımaktadır. Demokratik kadın hareketinin yığınsal çıkışları, onun eşsiz bir güç kaynağı olduğunu açıkça ortaya koymuştur.

37

ULUSAL DEMOKRATİK GÜÇLERİN TEK CEPHESİ ÜSTÜNE
Yoldaşlar,

Bugünkü karmaşık ve sorumlu koşullarda tüm ulusal demokratik güçlerin tek cephesi için savaşım partimizin güncel, temel politikasıdır. Bu politikayı yaşama geçirmek için ne yapmalıyız? Bizce alınan kararların bir tek değerlendirilme ölçütü var: O da pratiktir. TKP programı yazıldığından bu yana yedi yıl, parti konferansı toplandığından bu yana dört yıl geçti. Cephe politikasını açıklayalı demek ki çok oluyor. Üstelik partimizin bu politikası yeni değil. Bu geçtiğimiz yıllar, işçi sınıfının, emekçilerin, orta katmanların yığınsal eylemlerinin yükseldiği, toplumun politik, sosyal sarsıntılara tanık olduğu yıllardı. Tüm ilerici güçlerin faşizm tehlikesiyle karşı karşıya geldiği bir dönem yaşadık. Bugünse askersel diktatörlük kurulmuştur. Kısaca, ulusal demokratik güçlerin birleşmesini sağlayacak gerçekten elverişli koşulların var olduğu yılları yaşadık,

yaşıyoruz. Ne ki, partimiz önüne koyduğu ulusal demokratik cepheyi gerçekleştirme görevini yerine getirebilmiş değildir.

Burada bir sorunu tartışmak yararlı olacaktır. Ulusal demokratik cephe programı ile TKP'nin yakın programı arasındaki bağ nedir? Daha geçen 1980 MK Plenumu'nda, şöyle bir yaklaşım vardı. Bu ulusal demokratik cephe programı ile partinin yakın programını özdeş sayma yanlışdır. Biz bunların özdeşliğini birçok kez yayınlarımızda duyurduk. Böyle bir tutum, önceden partinin elini kolunu bağlamak olmuyor mu? Bu, bir bakıma "Ya bizim programımızı onaylarsınız, ya da ulusal demokratik cephe olmaz" anlamına geliyor. Cephe sorununun uzlaşmayı da içerdiğini unutmamalıyız. Nasıl bir cephe düşünüyoruz? ideal bir cephe mi? Yoksa var olan sınıfların temsilcilerinden oluşacak reel bir cephe mi?

"UDC"nin TKP'ye özgü bir belge olduğu bize çok sık söyleniyor. Bu doğaldır. Cephe programı TKP'nin yakın programıdır dersek, bu eleştiriler her zaman yerinde olacaktır. Ne ki, cephe sorunu somut, gelgeç olmayan bir sorundur. Parti en üstten en alt örgüte kadar sürekli, toplumun tüm sınıf ve katmanlarını, onların örgütlerini, politik partilerini incelemelidir, özellikle politik örgütlerin, yığın örgütlerinin yeni eğilimlerini, onların programlarını, yönetimlerini, üye bileşimlerini, iç çelişkilerini ayrıntılarıyla bilmek gerekir. Bu yapılmadan, parti yönetiminin çok iyi düşünülmüş cephe programı, platformu hazırlaması yalnızca boş yere emek harcamak olur. Sonuçta, yapılan cephe programlarına yığınların inancı kalmaz.

Şöyle denebilir mi? Biz, kimse onaylamasa da bir cephe programı yayınlar, böylece yığınları etkileriz. Ne ki, yaşam durmuyor. Ayrıntılı cephe programlarını yeni ekonomik-sosyal, politik gelişmelere göre ayarlamak gerekiyor. Bu da ancak ortaya somut bir cephe çıkmışsa anlam taşıyor. Yoksa program uygulanmadan güncelliğini yitiriyor. Doğru tutum, bir yandan partimizin yakın programını propaganda etmektir, öte yandan yığınların öne sürdüğü, onlar için ivedi olan şu ya da bu bağlaşıklık olabilecek parti ya da örgütün benimsediği demokratik, anti-empyrialist istemleri tutarlı devrimci bir içerikle savunmaktır. Bir başka deyişle cepheye kazanmak istediğimiz güçlerin, sınıfların bizce benimsenebilecek olan istemleri için yığınları eyleme çekmek, bu istemleri devrimci amaçlarımıza bağlamaktır. Bu istemlerin her biri için en geniş eylem birliği, politik bağlaşıklık olanağı aramak ve yaratmaktır. Komünist Partisi kendisi için istemler öne sürmez, öyleyse, yığınların istemlerini, onlardan öğrenmek yoluyla dile getirmenin yollarını bulmalıyız. Komünistlere, yığınların istemlerini öğrenmek ve bu istemler için savaşımında en geniş yığınları birleştirmek, yığınlar üzerinde etkili politik akımların yerel temsilcileriyle bu istemler çerçevesinde eylem birliği yapmak görevi düşüyor.

Cepheyi oluşturmak için, onun programına ilişkin doğru bir anlayış zorunludur. Bunun yanı sıra bugün somut olarak cephe içinde yer alması olanaklı güçleri saptamak, onlarla esnek ilişkiler geliştirmek

gerekir. Temel çıkış noktamız açıktır: Politik güçlerin cephe birliği, tabanda yürütölen çalışmalarla belirlenir. Ne ki bu, mekanik biçimde, önce tabanda çalışmak, sonra yukarıda işbirliği anlayışını haklı çıkarmaz. Parti var gücüyle yığınlar arasında çalışmalı ve aralıksız tüm demokratik parti ve gruplarla politik blok kurmanın yollarını bulmalıdır. Daha bugünden, sağcı askersel diktatörlüğün karşısında barış, bağımsızlık, demokrasi ve toplumsal ilerleme uğrunda savaşan güçler vardır. Eğer komünistler, onlara yakın işçi partililer, CHP'liler, Kemalistler, anti-emperyalist konumlara gelen dinsel çevreler, Kürt anti-emperyalist, demokrat grupları birleşebilirse, bu milyonlarca insan için ileriye doğru bir atılım yapma yolunu açacaktır.

Ne ki, günümüzde cepheye çekilebilecek güçlerin konumları yeniden değerlendirilmelidir. Bugün bu politik güçlerin kutuplaşması nasıldır? Somut durum bu soruna yalınkat bir yanıt verilemeyeceğini gösteriyor. Cuntanın "dışındaki" tüm güçlerin tek bir cephede birleşmesi olanaklı mıdır? örneğin, AP yönetiminin cuntaya kimi alanlarda karşı çıkışını sınıfsal ve politik niteliği gericedir. Bu parti cuntanın ilerici güçlere yönelik baskılarını, emperyalizm ve tekel yanlısı ekonomik uygulamalarını destekliyor. CHP'nin tutumu daha karmaşıktır, örneğin Ecevit cuntanın karşısında konum alıyor. Ne ki, bu partinin değişik kanatları cuntanın görece ılımlı öğeleriyle diyalog kuruyor. Genellikle Atatürkçüler, birçok alanda karşı çıksalar da, cuntayı şu ya da bu yönden destekliyor.

Bu karmaşık yapının bir nedeni, cuntanın, değişik burjuva politik kümeleri arasındaki dengeli politikasıdır. Cunta ve ordu yönetimi içindeki çelişkiler, bu denge politikasında kimi zaman en gerici güçlerden yana, kimi zaman liberal çevrelerden yana sapmalar yaratıyor. Kuşkusuz cunta, her geçen gün saldırısını daha çok işçi sınıfına, ilerici güçlere karşı yoğunlaştırdıkça, onun karşısında giderek büyüyen güçler oluşuyor.

Bu durumda, komünistler, bir yandan bugün ortaya çıkan ve yarın çıkacak olan toplumsal muhalefetin ister eski, ister yeni somut her temsilcisini zamanında tanımalı, onlarla eylem birliği olanaklarını kullanmalıdır, öte yandan, komünistler, düşman kampındaki en küçük çatlaktan yararlanmalıdır. Bu çatlaklar işçi sınıfına, ilerici güçlere manevra olanağı veriyor. Partimiz bütün bu çelişkilerin arasında esnek bir politikayla, tüm ulusal demokratik güçleri birleştirmeye çalışmalıdır. Bu ise, bugün cuntanın çevresinde geçici kümelenenler de içinde, emperyalizm, işbirlikçi tekelci burjuvazi, toprak ağası blokuna karşı tüm güçleri hesaba almayı gerektirir. Onları birleştirmek, cuntanın tüm saldırılarına ve cuntanın en gerici, Amerikancı öğelerine karşı geniş bir hareket yaratmak olanaklı ve zorunludur.

Adına ne dersek diyelim, yakın gelecekte anti-emperyalist, demokratik güçlerin erkinin embriyonu olacak tek cephe, bugünden TKP ve öteki işçi partilerinin ortak politikasıdır. Bu düşünce birliği, cephenin gerçekleştirilmesi için daha şimdiden somut adımların

atılabileceğini gösteriyor. En önemlisi, bugün ülkenin politik yaşamında milyonlarca işçi ve emekçinin çıkarlarını savunabilecek tek almaşık böyle bir cephe olabilir. Bugün dar gibi görünen olanaklar, ilk adımlar atıldıktan sonra, politik savaşım süreci boyunca genişleyecektir. Bu tarihsel olanağı boşa harcamamak tüm ilerici güçlerin elindedir.

İşçi sınıfının eylem birliği

Anti-emperyalist, anti-tekelleşme, anti-faşist, anti-şovenist güçlerin tek cephesi işçi sınıfının değişik partileri arasındaki eylem birliğine sıkı sıkıya bağlıdır. 12 Eylül devirmesinden sonra TKP ile TİP ve TSİP arasında ilişkiler gereken ölçülerde gelişmese de, ileriye doğru adımlar atılıyor. TKP bu partilerle her düzeyde görüşmelerin, sorunları tartışmanın yararına inanıyor, özellikle üst düzeydeki görüşmeler, karşılıklı yapılan yanlışların zamanında düzeltilmesine, önlemlerin alınmasına olanak sağlar. Kalıcı bir eylem birliğinin ortamı elbirliği ile oluşturulur.

Yoldaşlar,

Geçmişte devrimin aşamaları sorunu üstüne özellikle TİP ile partimiz arasında var olan görüş ayrılıkları büyük ölçüde giderilmiştir. Buna karşılık, şimdi TİP ve TSİP'le bugünkü rejimin niteliği ve izlenecek politika üstüne yeni görüş ayrılıklarının ortaya çıktığı görülüyor. Bu konuda bizim tutumumuz açıktır: Üç parti arasında rejimin niteliği üstüne

yapıcı bir tartışma, görüş değiş tokuşundan yanayız. Ne ki, bu tartışma birlikte eylemlere girişmemizi engellememelidir. Kanımızca bu partilerle daha yoğun bir eylem birliği için geniş olanaklar doğmuştur. Biz bu olanakları değerlendireceğiz. TİP ve TSİP'le eylem birliği, işçi sınıfı partilerinin, komünistlerin ülkemizin politik yaşamında yığınların savaşımına yol göstermekte, etkin bir rol oynamasını sağlayacaktır. Her üç parti işçi sınıfı ve halkımız için somut politik bir seçenek oluşturmaya doğru birlikte adım atmalıdır.

Bize göre işçi sınıfının politik birliği süreci onun partileri arasındaki eylem birliği sürecinin derinleşmesine bağlı bir sorundur. Bu, sürecin temposu, biçimi ve öteki yönleri için de geçerlidir. Böyle bir eylem birliği ülke içinde nasıl gerçekleştirilebilir? Bunu başarmanın yeni yollarını bulmak gerekiyor. Bugün, yığınlar arasında yeni koşullara uygun çalışma biçimleri bulmak, yaratmak, üç parti arasındaki eylem birliği ile çok daha kolay olacaktır.

Yurt dışındaki işçilerimizin yığın örgütleri, bunların çalışmalarına yardımcı olma işi de özellikle üç parti arasında çözülmesi gereken bir sorun olarak gündemde duruyor. DİB-FAK, Gerçek ADK ve FİDEF arasında eylem birliğinden de öte tam birlik yolunda atılacak adımları komünistler destekleyeceklerdir, işçilerin bölünmesini önlemek yalnızca ulusal bir sorun olmuyor. Bu, üstelik üç partinin uluslararası görevi oluyor. Burada söz konusu olan, Türkiye'li işçilerin buldukları ülkedeki işçi sınıfı sıralarına yeni bölünmeler taşımamaktır. Kanımızca Avrupa'daki Türkiye'li işçileri, buldukları

ülkelerin işçi sınıfının ayrılmaz bir parçası sayma noktasından birlikte yürümeliyiz.

Temel bağlaşıklık - işçi-köylü bağlaşıklığı

Ulusal demokratik güçlerin tek cephesinde işçi sınıfının temel bağlaşığı köylülüktür. Köylü yığınlarının durumu, cunta koşullarında daha da kötüleşiyor. Vergilerin yüksek, taban fiyatlarının düşük tutulması, banka faizlerinin artması, tefecilerin ve aracılarn vurgunculuğu, gübre ve öteki tarım girdilerinde aşırı fiyat artışları, küçük köylü işletmelerinin yıkımını hızlandırıyor. Daha şimdiden, tarım alanında en büyük kapitalist çiftlikçilerin, toprak ağalarının dışında zengin ve orta köylü işletmeleri için durum kötüleşiyor.

Tekeller tarım alanlarına el atıyor. Tarım ürünlerini işleyen endüstride tekelleşme bu gelişmelerin temelini oluşturuyor, özellikle Türkiye'nin Ortak Pazar'a girme planı, Türkiye tarımı için, köylü için en büyük tehlikeyi oluşturuyor. Planlama örgütü'nün son verileri bunu da açıklıyor.

Köyde sınıfsal ayrışma sancılı bir süreçtir ve bu süreç derinleşiyor.

Tarım proletaryası büyüyor. Sendikalarda birleşmeye başlıyor. Ne ki, her yıl yüz binlerce insan kentlere akın ediyor. Yurt dışına göç olanakları artık daralmıştır. Böylece büyük kentlerin çevresinde

41

yoksulluk kuşakları dev gibi büyüyor. Kapitalist toplumdaki çürümenin çarpıcı bir belirtisi oluyor.

Kırlarda geniş köylü yığınları ile tekeller ve toprak ağaları arasındaki çelişki keskinleşiyor.

Köyde kooperatifleşme gelişti. Büyük çiftlikçilerin, ağaların, bankaların etkisindeki Fisko-Birlik, Çuko-Birlik benzeri birliklerin yanı sıra milyonlarca üyeli Köy-Koop'lar ortaya çıktı.

Milyonlarca köylü, artan bir aktiflikte Köy-Koop'larda örgütleniyor ve bu kooperatifler demokratik köylü hareketinin programını pratik savaşım içinde yaratıyorlardı. Kooperatif hareketi yalnız küçük ve orta köylülerin durumunu iyileştirecek istemlerde bulunmakla kalmıyor, bunun yanı sıra demokratik toprak reformu için savaşıyordu. Onlar, uzun yıllar gericiliğin, burjuva partilerinin peşinden giden köylüyü uyandırmaya başladılar. Bu süreç, işçi sendikalarıyla kooperatiflerin bağlaşıklık kurmasında çok açık yansıdı. Komünistler, kooperatifleşme hareketinde kapitalizmin temellerine dokunmadan kurtuluş sağlanacağı yönündeki reformcu düşlere karşı köylüleri uyardılar. Onlar tekellerin tarım politikalarının köylüye yıkım getireceğini açıkladılar. Kimi zengin köylülerin kapitalist çiftlikçilerle bağlaşıklık içinde kooperatifler ele geçirme girişimlerine karşı az ve orta topraklı köylüleri komünistler destekledi.

Yoldaşlar,

Geçmişte köylü yığınları arasındaki çalışmalarımızın deneyiminden sonuçlar çıkarmalıyız, örneğin köylü yığınları arasında çalışmak için, geçmişte yararlanılan örgüt biçimlerini anımsayalım. Bu konuda iki görüşe değinelim. Birincisi: "Ülke çapında yeni köylü örgütleri kurulmasıdır." ikincisi: "Bu örgütlenme zorlamadır. Var olan örgütlere

ve özellikle kooperatiflere yönelmek gerekir. Dernek türü örgüt ancak yığınların savaşımları içinden çıktığı, onların gereksinimlerine yanıt verdiği ölçüde yararlı olur."

Partimizin deneyimi yapay derneklerin sınırlılığını açıkça gösterdi. Dernek çalışmasının, zaten sınırlı olan güçleri dağıtmaktan öteye elle tutulur başarılar sağlamadığı görüldü. Buna karşılık bu zorlamadan 1980 MK Plenumu'ndan sonra vazgeçen parti örgütleri, köylü kooperatiflerinde etkin çalışma yaptılar. Şimdi bu deneyim ışığında köylülüğün bugün var olan çeşitli örgütlerinde ve kooperatiflerde çalışmanın, onları güçlendirmenin yollarını bulmalıyız.

Yoksul köylülüğün yüzyıllar boyunca ana istemi topraktır! Ağadan, tefeciden, aracıdan, ezgiden, yoksulluktan kurtulmaktır. Ne ki, köylü yığınları arasında çalışmak için ilden ile, bölgeden bölgeye özellikler taşıyan köylülüğün istemlerini bilmek gerekir. Partimizin yerel örgütleri bunu yeterince bilemiyor. Yerel propagandamız köylülere seyrek zamanlarda sesleniyor. O zaman bile onlara "işçi-köylü bağlaşıklığı" ndan, köylülüğün rolünden, tarımda üretim ilişkilerinden söz ediyor. Ne ki, köylünün çok yalın isteklerini yeterince açık ve anlaşılır bir

42

dille savunamıyor. Köylünün komünistleri anlayamadığından yakınmak yerine, köylüyü anlamaya çalışmak gerekir. Kuşkusuz yerel örgütlerimiz bir çırpıda köylerde örgütlenme sorununu çözsün demek

gerçekçi olmaz. Doğallıkla bu örgütlenme zor koşullarda geliyor, öyleyse partinin köylü yığınlarına yönelmesinde kentlerdeki yerel örgütlerimiz özel bir örgütlenme planı yapmalı, bunu adım adım uygulamalıdır. Her şeyden önce köylü yığınları arasında propaganda-ajitasyon çalışmasını güçlendirmelidir. Köylü yığınları arasında parti komitelerini örgütlemenin, köylü kılığında köye sızarak gerçekleşmeyeceğini komünistler biliyor. Bizim her şeyden önce tarım programımızın, köylülerin çıkarları karşısındaki tutumumuzun köylüye gitmesi gerekir. Bu ise ancak onların somut istemlerini bilmekle başarılabilir.

Köylerden haber toplamak, köylü yaşamına özgü bilgileri derlemek parti örgütlerinin görevidir. Bunu sağlamak için onların elinde önemli araçlar vardır. Köy öğretmenleri arasındaki sempatizanlar, tarım işçilerinin sendikaları, köylere giden işçiler, sağlık memurları köyle partinin bağlarını kurmakta geniş olanaklardır. Bir parti komitesi köyün içinde olmasa bile, propaganda ve ajitasyonu ile köylü yaşamının içine dalabilir. Ve adım adım köylüler arasında örgütlenmenin ortamını yaratabilir. Köylerde çalışma ne denli ardıcıl olursa, partimiz gerçekçiliği ile tanınmış Anadolu köylüsünün güvenini o denli kazanacaktır.

Geniş köylü yığınlarına dayanan, onları etkileyen politik akımlarla bağlaşıklık, işçi-köylü bağlaşıklığını kurmakta ve köylüler arasında örgütlenme olanakları açmakta önemli rol oynayacaktır. Köylülük içinde onun çeşitli örgütlerinde, kooperatiflerde çalışırken, partimizin

cephe politikası temelinde, köylülük içinde etkili olan politik güçlerle her düzeyde bağlaşıklık, eylem birliği kurmak gerekiyor.

Komünistler ve Kemalistler

Komünistlerle Kemalistlerin eylem birliği, Kemalizmin doğası gereği karmaşık bir sorundur. Ne ki, ülkemizin yazgısı, bu politik güçler arasında güçlü bir işbirliği sağlanmasını gerektiriyor.

Ulusal demokratik cephe sorunlarının aydınlatılmasında, Kemalizm üstüne Marksçı-Leninci çözümleme büyük önem taşıyor. Bu çözümlemeye sınıfsal ve tarihsel açıdan yaklaşım gerekiyor. Bu akımın sınıf temeli, içeriği ve gelişme eğilimleri bilimsel olarak saptanmalıdır.

TKP, kuşkusuz, uzun yıllar önce, Kemalizm üstüne bir çok değerlendirmeler yapmıştır. Bu değerlendirmelerin arasında sağ ya da "sol" yorumlara rastlansa da, partimizin temel değerlendirmeleri doğruluğunu koruyor. Kemalizm, ulusal burjuvazinin ideolojisi olarak ortaya çıktı. Ulusal kurtuluş savaşı içinde biçimlenen bu ideoloji, anti-empyralist bir öz taşıyor. Padişahlığa ve halifelığe karşı savaşım, bu ideolojiye kimi demokratik özellikler kazandırmıştır. Kemalizm, bir burjuva

43

ideolojisi olmakla birlikte, o, küçük burjuvaziye özgü halkçı konumlara da bir ölçüde yöneldi. Ne ki, Kemalizm işçi sınıfının, halkın demokratik haklarına karşı tutumuyla, feodalizmin kökten yok

edilmesine yanaşmamasıyla burjuva sınırlılığın dan ve bencilliğinden kurtulamamıştır.

Komünistler, Kemalizmin tarihsel rolünü değerlendirirken, onun olumlu olduğu kadar olumsuz yanlar da taşıdığını unutuyorlar. Bu da ulusal burjuvazinin çelişkili niteliğinden kaynaklanıyor. Ne ki, sonuç olarak komünistler, Kemalizmin Türkiye tarihinde oynadığı rolün nesnel bakımdan ilerici niteliğini vurguluyorlar.

Tarihimizde ilerici rol oynayan bu ideolojinin bugünkü rolü nedir? Bu sorunun yanıtım burjuvazinin evrimi ve iç ayrışmasını ele almadan vermek olanaksızdır. Bu yöntemsel yaklaşım ideolojilerin, ekonomik, sosyal yapıdan daha dayanıklı olduğu görüşüyle tamamlanmalıdır. Burjuvazinin yığınlara yaydığı bu ideoloji, ondan bağımsız olarak bugün de etkinliğini şu ya da bu katman üzerinde sürdürüyor.

Kemalizm ideolojisinin taşıyıcısı ulusal burjuvazi, bugün kendi içinde derin ayrışmalara uğramıştır. Onun bir kolu tekelciliğe tırmandı. Emperyalizmle işbirliğine gitti. Bir kolu ise yerli ve yabancı tekellerin dışında kaldı. Cumhuriyetin ilk yıllarında burjuvaziyle arasındaki ayrılıklar çok daha silik olan kent orta katmanları bugün proletaryaya daha çok yaklaştı. Onunla tekelci burjuvazi arasındaki uçurum kapanmazcasına derinleşti. Bu sosyal fon üzerinde Kemalizm artık geçmişte olduğu gibi burjuvazinin en tepesinden, orta katmanlara kadar geniş bir yığınını çıkarlarını bir arada yansıtamıyor.

Buna karşın, birbiriyle çelişkiler taşıyan güçler nasıl oluyor da Kemalizmi savunabiliyor? Bunu Kemalizmin bugün de, şu ya da bu ölçüde, geniş orta katmanları etkilemesiyle açıklamak olanaklıdır.

Kuşkusuz değişik sınıf ve katmanların temsilcileri Kemalizmi aynı öзде savunmuyor. Bunlar milliyetçiliğin değişik varyantlarını savunuyorlar.

özellikle, burjuvalaşan eski toprak ağaları, emperyalizmle en sıkı bağlar kuran büyük dış alım satımcıların Kemalizme karşı en gerici ideolojik akımları destekledikleri biliniyor. Bunların temsilcisi durumundaki DP, onun uzantısı AP, Kemalist akımın dışındaki politik gücü oluşturuyor. Bunlar Kemalizmin anti-emperyalist özüne saldırıyor, toplumdaki tutucu, gerici önyargılara politik etkinliklerini artırmak için körüklüyor.

Günümüzde Kemalist akımın içinde değişik sınıfların çıkarlarını yansıtan ayırımı eğilimler ortaya çıkmıştır. En kalın çizgileriyle, bu eğilimleri üç ana grupta toplamak olanaklıdır.

Birincisi, bugün resmi ideoloji düzeyine yükseltelen Atatürkçülük anlayışdır. Bu görüşü savunanlar, Atatürkçülüğü bugünkü egemen sınıfların çıkarlarına uyduruyorlar. Bu amaçla, Kemalizmin anti-emperyalist özünü bir yana bırakıyor, onu tekellerin liberal eğilimine indir-

44

giyorlar. Onunla NATO'culuğu savunuyorlar, öyle ki, günümüzde Kemalizmin karşıtları bile bu tür bir Atatürkçülüğü kendi propagandalarında kullanabiliyorlar.

ikincisi, CHP'ye egemen olan eğilimdir. CHP ideologları Kemalizmi, sosyal-demokrat reformizmle yenileme sayındadır. Bu tutum, CHP'nin alacalı sınıfsal bileşiminden kaynaklanıyor. Tüm özgül yanlarına karşın, CHP'nin Atatürkçülük anlayışı, yerli ve yabancı tekellerle çıkar çatışması olan burjuvazinin emperyalizm ve tekellerle işçi sınıfı arasındaki sallantılı konumunu yansıtıyor.

Üçüncüsü, Kemalizmin, devrimci, demokratik yorumudur. Bu görüşteki Atatürkçüler, anti-emperyalist, anti-tekul devrimci dönüşümlerden yana oluyorlar. Geçmişte Yön-Devrim dergisinde kümelenen, bugün bir bölümüyle CHP'de yer alan bu güçler, konumları bakımından işçi sınıfına yaklaşan kent orta katmanlarının çıkarlarını yansıtıyorlar.

Kuşkusuz, Kemalizmin bu ayrı eğilimleri arasındaki sınırlar değişmez değildir, iç içe geçmeler söz konusudur. Bu eğilimler Kemalizm-den etkilenen aynı yığınlara seslendikleri ölçüde hem birbirlerinden, hem de seslendikleri yığınlardan etkileniyorlar.

Yoldaşlar,

Günümüzde, en gerici çevrelerin bile Atatürkçülük bayrağı altında bulunması, onların Kemalizmin etkisindeki yığınları yanlarına çekmek istediklerini gösteriyor. Buradan biz şu sonucu çıkarıyoruz:

Komünistler Kemalistlere seslenmeli, onları, Kemalizmin anti-emperyalist özüne bağlı kalarak en gerici güçlere karşı ulusal demokratik cephede komünistlerle, öteki ilerici güçlerle işbirliği yapmaya çağırmalıdır.

Komünistler ve ordu

12 Eylül'de generallerin erke el koymasıyla, ordunun politikleşme süreci yeni bir aşamaya yükseldi. Bu durum ordu sorununu güncelleştiriyor. Bu olgu yurtsever subayların, assubayların işçi sınıfı ile bağlaşıklığını çok daha yaşamsal duruma getiriyor. Sorun, ordunun kaçınılmaz politikleşmesi hangi yönde gelişecek sorundur: Bütün halk düşmanı bir yönde mi, yoksa ulusal çıkarlar yönünde mi?

Birincisi, TKP, bu ikilemi yok sayan gerçekte onun karşısında eli kolu bağlı duran kaba sözde "sınıfsal" yaklaşımları onaylamıyor. Tüm "sol"cu aşırıların bu tür yaklaşımları, gericiliğin, orduyu ilerici güçlere karşı kışkırtmasına olanak veriyor.

ikincisi, bu ikilemi sözlerle ört bas eden, "ordu kışlaya dönünce sorun çözülür" diyen "sivilci" burjuva görüşlerine de partimiz karşıdır.

Burjuva reformcu ve sağcı partiler böylece orduyu yalnızca düzenin savunucusu olarak görmek istiyor.

Üçüncüsü, TKP, "sivilciliğin" ters yüz edilmiş türü olan "kurtarıcı ordu" anlayışını da kökten yadsıyor. Her şeyden önce bu bakış açısı, gericiliğin, militarizmin elinde orduyu halkın üzerine düşmanca sürme

45

sonucuna varıyor. "Kurtarıcı ordu" görüşünü ülkeyi bugünkü durumdan kurtarmak isteyen subaylar da savunuyor. Ne ki, bunlar da işçi sınıfıyla yığınlarla bağlaşmadan giriştikleri her eylemde bu yanlış görüşün bir çok kez kurbanı oldular.

Ordunun yalnızca egemen sınıfların baskı aygıtı olduğunu söylemekle yetinmek, Marksizm-Leninizm'in ordu sorunuyla ilgili görüşlerini kabalaştırmak olur. Ordu egemen sınıfların baskı aygıtıdır, ne ki kör bir aracı değildir. Türkiye'nin yakın tarihi ordunun birçok durumda, burjuvazinin değişik grupları arasında görece bağımsız bir rol oynadığına tanık olmuştur. Militarizmin işlevini, NATO'ya bağımlılığın ve OYAK gibi kuruluşlarla orduyu tekellerin iş ortağı durumuna getirme politikasının gericileştirici rolünü de, bunlara duyulan tepkileri de birlikte görmek gerekir.

Subaylar ve assubaylar, Pentagon'un, NATO'nun, tekellerin kendilerine gitgide daha da onursuz ve halk düşmanı bir rol vermeleri karşısında sessiz kalacaklar mı?

Osmanlı despotizminin artığı ağır kışla disiplini, buna eklenen modern Amerikan ordu yönetmeliği subayların, assubayların tepkilerini boğabilecek mi?

Bu soruların yanıtı ordunun yurtsever kesimleriyle tüm öteki ilerici güçler arasında eylem birliğinin kurulup, kurulamayacağına, barış, bağımsızlık, demokrasi savaşımının ordu sıralarını ne ölçüde etkileyeceğine bağlıdır.

Komünistler, ordunun demokratikleşmesi, emperyalizmin, NATO' nun vurucu gücü olmaktan çıkarılmasını istiyorlar. Şurası açıktır:

Emperyalizmin kışkırttığı silahlanmaya karşı çıkan komünistler, "silahsız, donatmışız bir ordu"dan söz etmiyorlar. Biz, ülkenin savunulması için gerçekten ulusal çıkarlar, ulusal bağımsızlık temelinde bir savunma anlayışının zorunluğunu görüyoruz. Bu ulusal

güvenlik anlayışı, NATO'nun ülke savunmamızı hiçe sayan emperyalist saldırganlık programına kökünden karşıdır. Komşu ülkelerle dostluk koşullarında, ülke savunmasına yeterli bir ordu bugünkü ağır savaş harcamalarına katlanılmadan ayakta tutulabilir. Oysa NATO'ya bağımlılık bu yükü daha da ağırlaştırıyor. Sorun, ülke savunması gereklerini aşan emperyalist çıkarlar yönündeki silahlanmaya karşı çıkmak ve ordunun elindeki silahları, militarizmin barışa ve demokrasiye karşı bir tehdit aracı olmaktan çıkarmaktır. Ülkenin politik yaşamında ordunun her defasında daha gerici amaçlar için halkın üzerine sürülmesini önlemek, gerici diktatörlüklerin aracı bir ordu yerine ülkeyi emperyalizme karşı halkla birlikte savunan bir ordu yaratmak olanaksız değildir. Ancak böylelikle, halkla ordu arasında giderek derinleşen uçurum kapanabilir. Ordu ancak böylelikle ulusal kurtuluş savaşı yıllarının onurlu geleneğine dönebilir.

46

Komünistler ve ulusal sorun

Türkiye'de uluslar, ulusal azınlıklar yaşıyor. Bunlar nüfusun %20' sini oluşturuyor. Kürt ulusu bunların içinde başta geliyor. TKP bu soruna somut yanaşıyor.

Kürt ulusal hareketinde çok değişik akımlar, çeşitli örgütlenmeler vardır. Bunlarla ilişkiler sorunu karmaşıktır. Bizim bunlara yaklaşımımız, kuşkusuz, bu gruplara özgü ulusal duyarlılıkları göz önünde bulundurmalıdır.

Bugün söz konusu gruplar ulusal sorunun çözümünü değişik açılardan tartışıyorlar. Bunların çoğu, genellikle Kürt ulusunun değişik ülkelerdeki bölümlerinin tümü adına konuşuyor. Kürdistan'ın tüm parçalarının birleştirilmesinden söz ediyorlar.

Biz bu grupların Kürt ulusunun acılı tarihi karşısında böylesi bir tepkiyle ortaya çıkmalarını anlayabiliyoruz. Ne ki, ulusal duygulardan daha önemli olan, bugünkü Kürt ulusal sorununa somut, tarihsel açıdan bakmaktır.

Bölgemizdeki anti-emperyalist süreçler, emperyalizmi bu gelişime karşı her yönden saldırgan tutumu, bölgede gericiliğin kışkırtılması, Kürt sorununa bakış açımızı belirleyen bir etkidir. Nasıl bir Kürt ulusal hareketi devrimci sürecin ilerlemesine yardım eder? Yanıt: Hareketin emperyalizme karşı kesin, ikircimsiz bir tutum alması. Tüm bölge halklarının, Arap, Türk, Kürt ve İran halklarının ortak düşmanı emperyalizmdir, başta ABD emperyalizmidir.

Ne ki, bugün Kürt ulusal hareketini, bölgedeki tüm öteki halkların savaşından yalıtılmak, sözde Kürtlerin "Büyük Kürdistan" için birliği adına, bu hareketi tüm bölgedeki anti-emperyalist sürecin karşısına koymak yanlış olur. Emperyalistler, Kürt ulusal hareketini böylesi bir serüvene itmek için her türlü yola başvurmaya hazırdır. Bölgedeki devletler arasında, Kürt ulusal hareketine karşı provokasyonlardan dolayı, çatışmalar çıkması, emperyalizmin çıkarıdır. Irak-İran savaşı, bölge devletleri arasında düşmanlıktan yalnızca emperyalizmin yararlandığına iyi bir kanıttır.

Bugünkü koşullarda, sorun tarihsel açıdan şöyle ele alınmalıdır: Kürdistan'ın her bir parçasındaki Kürt ulusu, o ülkenin proletaryası ile birlikte, emperyalizme, iç gericiliğe karşı savaşmalıdır. "Büyük Kürdistan" bugün ya küçük burjuva ulusçusu bir ütopya, ya da emperyalizmin halklar arasında çatışma körüklemek için kışkırttığı tehlikeli bir serüvendir.

APO grubunun ayrılıkçı-terörist eylemleri Kürt ulusal hareketine karşı bir provokasyondur. Bu harekete katılan çok sayıda insan, ya eski yolda yürümek, ya da bu çıkmaz yoldan köklü bir özeleştiriyle dönmek seçeneğiyle karşı karşıyadır.

TKP, sözde "ulusal çıkarlar" adına Kürt ulusuna karşı her türlü baskı ve teröre, şovenist kampanyalara karşıdır. Ulusal çıkarlarımız, her

47

iki halkın özgürce kuracağı dostluğu zorunlu kılıyor. O nedenle TKP, Kürt halkının gerçekte var olan istemlerini, ulusal özerklik çerçevesinde elde edebileceklerini belirtiyor; özerklik istemini destekliyor.

Partimiz, ulusların kendi yazgılarını belirleme hakkını kesin tanıyor. Ayrı devlet kurma hakkını ilkesel olarak savunuyor. Bununla birlikte proletaryanın devrimci amaçlarını her şeyin üstünde tutuyoruz. Bu amaçlar Türk ve Kürt halklarının gönüllü birliğini gerektiriyor.

Anti-emperyalist, demokratik Kürt ulusal hareketi, emperyalizme ve yerli gericiliğe karşı ortak savaşım eğilimleri güç kazanıyor.

Komünistlerle, anti-emperyalist demokratik Kürt ulusal hareketi arasındaki bağlaşıklık, işçi sınıfının eylem birliği, işçi-köylü bağlaşıklığın sağlamakta vazgeçilmez rol oynuyor. Tüm parti örgütlerine, Kürt halkının toprak, ana dilde eğitim gibi somut yakıcı istemleri için Kürdistan'ın geri bıraktırmışlığına ve Kürt halkına yönelik baskı ve ezgilere karşı savaşımına omuz vermek, komünistlerle, anti-emperyalist, demokratik Kürt ulusal hareketi arasındaki eylem birliğini güçlendirmek, bu iki akım arasındaki bağlaşıklığı sağlamak görevi düşüyor. TKP, anti-emperyalist demokratik Kürt ulusal hareketinin, en gerici güçlere karşı ulusal demokratik cephede, komünistlerle ve öteki ilerici güçlerle bağlaşıklığını olanaklı ve zorunlu görüyor.

Komünistler ve dindarlar

Amerikan emperyalizminin İsrail siyonizmini Arap halklarına karşı saldırgan güç olarak desteklemesi, uzun zamandır Müslüman halklar arasında anti-emperyalist süreçleri hızlandırıyor. Bu gelişme, yurttaşları ezici çoğunluğuyla İslam dinine bağlı ülkemizde de, özellikle dindar çevrelerde, belirli bir etki gösteriyor. Dinsel tutuculuğun politik temsilcisi olarak ortaya çıkan MSP'nin tabanında giderek anti-Amerikan, anti-tekelleşme eğilimleri beliriyor.

Kuşkusuz, komünistler, Türkiye'nin tüm İslâm ülkeleri arasında ilk laik ülke olduğunu unutmazlar. Burjuva demokratik bir kazanım olan, dinin devlet işlerinden ayrılığı ilkesini bugün de dinsel gericiliğe karşı savunmak günceldir. Türkiye'de, dinsel politik hareketlerin niteliği tüm cumhuriyet tarihi boyunca gerici olmuştur. Gerici tarikatlar ulusal

kurtuluş savaşına, demokratik reformlara karşı çıkmışlardır. Bugün de ana eğilim budur. Dinsel gericiliğin bir bölümü açıkça faşist MHP ile işbirliği yapıyor. Ne ki, dinsel çevrelerde görülen anti-emperyalist eğilimler de günümüzün olgusudur.

Türkiye'de anti-komünizmin temel propaganda aracı, komünistlerin Islama düşman olduğu savıdır. Biz bu yalanı sert bir biçimde geri çevirmeli, yığınlara komünistlerin Islama karşı savaşmadığını, onun gerici amaçlara araç edilmesine karşı koyduğunu anlatmalıyız.

Emperyalistler geçmişte, (bugün de olduğu gibi) dindar emekçileri, yalnız komünistlere karşı değil, Kemalistlere karşı da kışkırtmış-

48

tır. Bunun temelinde Kemalizimin emperyalizme karşı bir öz taşıması yatıyor. Bugün ise Atatürkçülük adına, dindar çevrelerde ortaya çıkan anti-emperyalist eğilimlere karşı savaş açılmak isteniyor. Emperyalist basının, işbirlikçi çevrelerin MSP'ye yönelttiği saldırılar bu partinin gerici olduğu gerçeğinden değil, onun tabanındaki anti-emperyalist eğilimlerin varlığından ötürüdür. Komünistler, bu gerçekleri açıklamalı, böylece emperyalizme, en gerici, en işbirlikçi güçlere karşı çıkan dindarlar ve Atatürkçülerin aynı cephede komünistlerle birleşebilecekleri gerçeğini göstermelidir.

öte yandan, mezhep ayrılıklarını en gerici güçler kışkırtıyor, öteden beri baskı altında olan Alevilerde, azınlık mezhepleri arasında demokratik eğilimler güçlüdür.

Komünistler azınlık din ve mezheplerinin, özellikle sayıca da önemli bir yığın oluşturan dinsel görüşleri nedeniyle Alevilerin ezilip, horlanmasına karşı çıkmalıdır. Onları en gerici güçlere karşı demokrasi savaşımına kazanmak için çabalarını yoğunlaştırmalıdır. Emperyalizme karşı çıkan dinsel çevrelerle komünistler arasındaki bağlaşıklık, ülkemizde işçi sınıfının eylem birliğini güçlendirmek, işçi sınıfının köylülük ve geleneksel orta katmanlarla bağlaşıklığını kurmak açısından önem kazanıyor.

Kuşkusuz, din sorununa özenli yaklaşım, yığınların psikolojisini göz önünde tutma zorunluğu, komünistleri hiç bir biçimde, Marksçı-Leninci ilkesel konumlarından ödün vermeye götürmemelidir.

Terörizm ve partinin tutumu

Yoldaşlar,

Ülkeyi 12 Eylül'e getiren gelişmede en önemli rol oynayan etkenlerin başında, eşine rastlanmadık terörizm olgusu geliyor. Bizim deneyimimiz, aşırı sağ ve aşırı "sol" terörizmin işçi sınıfına, halka, demokratik özgürlüklere karşı bir provokasyon olduğunu, anti-emperyalist, demokratik hareketi bastırmak isteyenlerin elinde politik bir silah işlevi gördüğünü kanıtlamış bulunuyor. Yanlız bu sonuç bile, onu kışkırtanların kimliğini ele vermeye yeterlidir.

Şu tartışmasız bir gerçektir: 12 Eylül öncesi terörizm dalgasının kışkırtıcı ve destekçileri, bugün onun sonuçlarından en çok yararlanan ABD emperyalizmi, işbirlikçi tekelci burjuvazi-toprak ağası blokudur. Askersel mahkemelerde açılan davalar, faşist MHP'yi destekleyenlerin bunlar olduğunu daha şimdiden gözler önüne seriyor. Bu gerçeği

örtbas etmek için emperyalist propaganda odakları, buradan beslenen Türkiye'deki gerici gazeteler, yavuz hırsız misali, "Terörizmin arkasında Sovyetler Birliği var" uydurmacasını piyasaya sürdüler. Biz bu masalın açık bir biçimde yalanlandığını tüm dünya kamuoyuna duyurabiliriz. Biz onlara şu çağrıyla yapıyoruz: "Eğer terörizmin destekçilerinin kimliğini görmek istiyorsanız, gözlerinizi Türkiye'ye, faşist

49

MHP'nin kanlı suç dosyasına, kırdıktan insanların listesine çeviriniz. Eğer terörizmi destekleyenlerin yakalarını insanlığın elinden kurtarmasına izin vermek istemiyorsanız, faşist MHP'nin suç dosyalarını gericiğin gözlerden gizlemesini önleyiniz. Türkiye'deki ilerici-yurtsever güçlerle dayanışmanızı güçlendiriniz. Bugün terörizmin gerçek suçlularını kurtarmak, CIA'nın propaganda aygıtına yalan kanıtlar üretmek isteyenler var." İç gericilik, komünistlerin, sendikaların, ilerici tüm örgütlerin eylemlerini, grevleri, yığınların savaşımını "terörist" eylemler gibi göstermeye, tüm bu güçlerle dayanışma içindeki uluslararası barış, ilerleme güçlerini de terörizmin destekçisi diye suçlamaya yelteniyorlar.

TKP'nin terörizm karşısındaki tutumu açıktır. Marksçı-Leninci öğretime, uluslararası komünist hareketin tarihsel deneyimlerine ve ülkemizin pratiğinden kaynaklanan verilere dayanıyoruz. Marksizm-Leninizm'in kurucuları, terörizmi ilkesel açıdan yerdiler. Lenin ve

Bolşevikler onu, gericiliğin hükümetlerini değil, devrimci güçleri örgütsüzleştiren, karşı-devrimci özde bir olgu saydılar. Terörizmin sosyal-ekonomik, politik ve sosyal psikolojik kaynaklarını gösterdiler. Terörizm, kapitalizmin bunalımının bir ürünüdür. Sınıf dışına düşen, gelecek umudunu yitiren küçük burjuvazinin umutsuzluğunun teori ve pratiğidir. Terörizm gerici güçlerin elinde, halklara karşı sistemli, amansız bir politik ezgi aracıdır. Bütün devrimlerin ve sınıf savaşlarının tarihi, terörizmin karşı devrimle bağını onun yıkıcı amaçsız eylemlerine en başta komünistlerin ödünsüz karşı koyuşlarını saptıyor. Uluslararası komünist hareketin ünlü savaş eri G. Dimitrov Leipzig duruşmasında, terörizmi, özü bakımından karşı devrimci bir akım olarak yerdi ve Hitlercilerin terörist niteliğini açığa çıkardı. SBKP'nin 26. Kongresi uluslararası alanda terörizmin başlıca dayanağı ABD emperyalizminin iğrenç yalanlarını ardıcılı bir biçimde geri çevirdi. Terörizmin teori ve pratiğinin Marksizm Leninizm ile bağdaşmadığını bir kez daha ortaya koydu.

Ülkemizde sayısız renkteki terörist grupların, neo-faşist, Maoçu, Troçkist, ayrılıkçı terör örgütlerinin, anti-komünizm ve anti-Sovyetizm de birleşmesi rastlantı değildir. Komünist hareketi terörizmle lekelemek isteyenlere verilebilecek en tartışmasız bir yanıt şudur: Terörizm TKP' ye yabancıdır, çünkü partimiz uluslararası komünist hareketin bir parçasıdır.

Yoldaşlar,

Terörizm sorunu çevresinde uluslararası alanda olduğu gibi ülkemizde de yoğun bir ideolojik savaş sürüyor. Bu konuya kimi yönleriyle değinmek yararlı olacaktır.

Burjuva ve küçük burjuva propagandacılar, terörizm olgusunun ortaya çıkış nedenlerini bilinçli olarak çarpıtıyorlar.

Gerici çevreler cuntanın terörizme karşı savaş programını destek-

50

liyor ve onu tümüyle ilerici güçlere karşı bir haçlı seferine dönüştürmeye çalışıyorlar. Onlar terörizmin yalnız emperyalist gizli servislerce kışkırtıldığını gizlemekle kalmıyorlar. Onlar kapitalizmin bunalımıyla terörizmin kopmazcasına bağlı olduğunu da gizlemeye çalışıyorlar. Terörizmi "dışarıdan" aktarılan "özel savaş" olarak niteliyor ve terör örgütlerine karşı önlemleri "özel savaş durumu" sayıyorlar. Böylece cuntanın ülke ölçüsünde ilerici güçlere karşı baskılarının üstünü örtüyorlar.

Onların emperyalizmden kopya edilen bu jeo-politik, anti-komünist doktrini, teröristlerin kendi eylemlerine yaptıkları yakıştırmayla, onların kendi örgütlerine verdikleri adlarla bir kat daha güçlendiriliyor. Terörizmin savunucuları, "halk ordusu", "işçi-köylü ordusu", "silahlı propaganda birliği" dedikleri örgütlerin "devlete karşı savaş"a atıldığını, tutuklanan teröristlerin "savaş tutuklusunu" sayılması gerektiğini açıklıyorlar. Onlar gerçekte, kapitalizmin bunalımı sonucu köyde, kentte ayrışma sürecinin derinleşmesiyle sınıf dışı edilen

öğelerin kendiliğinden gelmeliğini savunuyor ve terörizmi kışkırtan CIA'nın, MIT'in provokasyon aracı oluyorlar.

Marksist bir dille konuşmaya çalışan "sol" oportünizmin TKP' den kovulan temsilcisi "işçinin Sesi" grupçuğuna göre ise, terörist eylemler, "yığınların ölümü göze alarak silaha sarılması", "devrimci durumun dışa vurmasıdır." Görülüyor: Kapitalizmin bunalımından doğan ve sonuçta karşı devrimci bir rol oynayan terörizm olgusunu, devrimci bir olgu sayıyorlar. Bunun temelinde terörizmin taşıyıcıları lümpen proletaryayı, marjinal öğeleri "gerçek devrimci öncü" sayan aşırı "sol" görüş yatmaktadır.

Liberal ve burjuva reformist çevrelere gelince, onlar, terörizmin altında yatan sosyal-ekonomik nedenleri bir ölçüde görüyorlar. Ne ki, bu nedenleri ortadan kaldırmak yerine, sınıf savaşımını küçük ödümlerle yumuşatmayı öneriyorlar. Böylece reformculuk, terörizme karşı savaşı, devrimci savaşı önlemenin bir aracı yapmak istiyor. Bu çevreler, en gerici güçlerle, ilerici güçler arasında sallantılı bir yer alıyor.

Komünistler, terörizmi, bugünkü sosyal-ekonomik, politik düzenin, her alandaki bunalımların bir ürünü sayıyor. Terörizmi toplumsal yaşamın bir olgusu olmaktan çıkartmanın yolunu, emperyalizmin, işbirlikçi tekellerin egemenliğine son vermeye, devletin köklü demokratikleşmesine, derin devrimci dönüşümlerin gerçekleştirilmesine bağlıyorlar.

Terörist saldırılar sonucu, iki yıl içinde aralarında parti üyelerimiz ve sempatizanlarımız da olmak üzere beş bin yurttaşımız can verdi. 14

bin insan yaralandı, birçoğu sakat kaldı. Bu kıyımın sorumluluğu ağırdır. O nedenle, şimdi bu sorumluluğun kimde olduğu sorunu, yalnız yargı organlarının konusu değil, sert bir ideolojik savaşımın konusu oluyor. Gericilik bir yandan faşist MHP'yi aklamak, onun terörünü örtbas etmek isterken, öte yandan suçsuz insanlara işkenceyle

51

terör eylemlerini yüklemeye çalışıyor. Aşırı "sol", Maoçu teröristlerin kendilerine "devrimci", "Marksist-Leninist" ve "komünist" adlarını yakıştırmalarından yararlanmak yöntemini kullanıyor. Elindeki yığınsal propaganda araçlarını bu amaç için mobilize etmek yoluyla ideolojik savaş kazanmaya çalışıyor. Bu ideolojik saldırı ile en gerici çevreler faşist terörizmi "komünizm tehlikesine karşı milliyetçilerin tepkisi" diye aklamak istiyor, ilerici güçler bu koşullarda ancak gerçek olgulara dayanarak, kendileriyle terörist aşırı "solcu" gruplar arasına kesin bir çizgi çekerek, terörizmin kaynağını, kime yaradığını yığınlara açıklayarak savaşabilirler. 12 Eylül öncesinde, işçi sınıfının savaşlarına, örgütlerine karşı terörist grupların yönelttiği sayısız saldırı, yığınların belleğinde canlılığını koruyor. Yığınların terörizme karşı savaşım deneyimi komünistler için büyük bir kaynaktır. Şu sorular sorulabilir? Yalnızca faşist teröristlerle aramıza kesin sınır çizmek yetmiyor mu? "Sol" terörizme sürüklenen gençleri uyarmak için yalnızca bunu yapmak doğru olmaz mı? "Sol" terörizmle aramıza

kesin çizgi çekmeyi vurgulamak, cuntanın bu gruplara karşı barbarca uygulamaları karşısında gerilemek olmuyor mu?

Hayır yoldaşlar! Eğer komünistler bugün kime uygulanırsa uygulansın her türlü barbarlığın, işkencelerin ve kanlı operasyonların karşısına dikilmeseydi bu yanlış bir tutum olurdu. Ama eğer, komünistler, düşmanın elindeki "terörizm suçlaması" silahını susturmak görevinden ilkesel konumlarını çiğneme pahasına yan çizseydiler, bu yanlıştan da öte sınıf savaşımının çıkarlarına hıyanet anlamına gelecekti.

Yığınları terörist gruplara karşı düzenlenen kanlı kıyımlarla ürkütmek, belki geçici bir süre olanaklıdır. Ne ki, asıl tehlike, onların bilincinin anti-komünizm zehiriyle bulandırılmağıdır. Sorun şudur: Terörizm karşısındaki tutumumuz, yalnız ilkesel konumlarımızın gereği değil, milyonlarca emekçinin uyandırılmasının, zorunlu koşulu olmuştur. Burada artık partili yanaşım belirleyicidir. Bu görevi unutan bir kimse, egemen güçlerin "anti-terör" kampanyasıyla yığınları şaşirtma amacının dolaylı aracı olmaktan yakasını kurtaramaz.

Komünistlerin bu tutumu, terörizme sürüklenen genç insanların uyandırılmasının da biricik doğru yoludur. Onlar kendi deneyleriyle, geçmişte TKP'nin terörizme kesin bir dille karşı koyusunu şimdi daha iyi anlayabilirler. TKP, teröristleri bugünkü adaletsizliğe, sömürüye, baskıya dayalı kapitalist düzenin kurbanları olarak görüyor. Biz komünistler, kanlı eylemlerinin sonuçlarını çok acı ödeyen teröristlerle değil, terörizmle savaştığımızı belirtiyoruz. 12 Eylül öncesinde, çok sayıda partili yoldaşımızı faşistlerin yanı sıra, aşırı

"sol" ya da ayrılıkçı terörist grupların öldürmüş olmasına karşın onlarla böyle konuşuyoruz.

Komünist partisi, "sol" terörist grupların sözde "silahlı eylemleri" karşısında ne küçük burjuvalara özgü bir hayranlık duyuyor. Ne de onların uğradıkları acı son karşısında terörizmle savaşta eli titriyor.

52

Biz, savaşı kıyıdan seyreden bir parti değiliz. Yoldaşlarımız teröristlerce 1 Mayıs alanlarında öldürüldü. Bugün gerici askersel diktatörlüğün zindanlarında yine işkenceyle bizim yoldaşlarımız öldürülüyor, sakat bırakılıyor. Partimizin tüm işçi sınıfında coşku uyandıracak kadar şanlı, savaşkan bir geleneği vardır. Mustafa Suphi'lerin partisi genç insanları terör örgütlerinden tam ve kesin kopmaya proletaryanın savaş yoluna koyulmaya çağırıyor.

53

PARTİ ÇALIŞMALARIMIZ ÜSTÜNE(*)

Kimi örgütsel sorunlarımız

Yoldaşlar,

Partimiz TKP' ye yönelik ağır saldırılar, yoğun tutuklamalar olmuştur, işbirlikçi tekelci burjuvazi bu saldırılarla TKP' yi yok edebileceğini sandı. Edemedi, edemeyecektir. Partimiz yaşıyor. Kuşkusuz her şey eskisi gibi değildir. Çalışma koşulları zorlaşmış, partimiz yeni yeni

güçlüklerle karşı karşıya kalmıştır, örgütsel alanda çözmek zorunda olduğumuz büyük görevler vardır. Bununla birlikte partimiz gecikmeksizin yaralarını sarmaya başlamış ve bu yeni görevler için yoğun bir çalışma ortamına girmiştir.

Şimdi yeni koşullarda savaşıyoruz. Tüm çalışmalarımızı derin gizlilik niteliyor. Her alandaki çalışmalarımızı bu koşullara göre düzenlemekle görevliyiz. Bu görevin başarılması geçtiğimiz dönemdeki eksiklerimizin, hatalarımızın ve zayıflıklarımızın saptanmasına, uğradığımız kayıpların nesnel ve öznel nedenlerinin belirlenmesine sıkıca bağlıdır.

1980 Mayıs Plenumu'nun kararlarının ne ölçüde uygulandığını birlikte irdelemeliyiz. Uygulanamayan kararların neden uygulanmadığını da saptamalıyız.

Öncelikle şunu belirleyelim: Sorunların biriktiği her durumda bunların içinden yakalanacak halkanın titizlikle doğru biçimde saptanması yakıcı bir önem taşır.

Ağır saldırı ve gericilik koşullarında temel görev partiyi korumaktır. Ne ki koruma görevi yalnızca pratik-örgütsel bir görev değildir, öncelikle politik-ideolojik bir görevdir. Bu özde sorun yeterince kavranamazsa örgütlü geri çekilme taktiği özümsemez. Savunma durumu ile geri çekilme durumu arasındaki ayırım açıkça görülemez. Doğru biçimde geri çekilme öğrenilmedikçe utkuya varılamaz.

Partiyi koruma görevi politik taktiklerimize olduğu kadar kadrolarımızın politik deneyimine, parti çalışmalarında disiplini daha da güçlendirmeye sıkıca bağlıdır. Böylesi koşullar için kadrolarımızın

dünkü deneyiminin yeterli olduğu söylenemez. Ama şimdi bu deneyimi, kadrolarımız ateş altında kazanıyor, çelikleşiyorlar. Kadrolarımız arasında partiye bağlılık, parti disiplini yüksektir. Ne ki ağır koşullarda Parti kararlarına yalnızca uyma yetmez. Onları hızla uygulama

(* Bu bölüm Konspirasyon nedeniyle özetlenmiştir.

54

yani parti disiplinini pratik çalışma içinde de daha güçlendirme zorunluluktur.

Partiyi koruma sorunu politik ortamdan, partinin konumlarından da bağımsız ele alınamaz. Çünkü bu sorun politik, örgütsel diğer sorunlara sıkı bağıntı içindedir. Mutlak gizlilik diye bir şey yoktur. Böylesi bir anlayış partiyi yığınlardan koparır, likide eder. Partimiz yığınlar içinde dalıcı, savaştan bir çizgi izlemiştir. Savaştan partiye saldırırlar. Diğer yandan yalnızca o anki koşullara bağlı bir parti çalışması da doğru değildir. Leninci parti bir savaş, bir örgüt biçiminden diğerine daha hızlı geçme yeteneği kazanmak, her zaman daha zor koşullar dikkate alan bir çalışma içinde olmak zorundadır. Geçmiş dönemde bu yönde attığımız adımları yeterli bulmamız olanaksızdır.

Partimizin ayağa kalkma süreci demokratik özgürlüklerin göreceli genişlediği bir ortamda oldu. Yığın savaşları hızla yükseliyordu. Yığınlar, en başta işçi sınıfımız hızla politikleşiyordu. Partimizin

yönetici rolü bu gelişmeyi daha da hızlandırdı. Partimiz illegaldi, ne ki bu gelişmeyi kucaklamak, yönlendirmek zorunluydu. Partimiz çabalarını buna yöneltti, önemli başarılar kazandı. Ne ki diğer yandan bu gelişme partimizi yarı-legal konumlara çekti. Deneyimimiz şu dersleri çıkarmayı gerektiriyor: Böylesi gelişme koşullarında bir yandan illegal parti örgütleri daha sağlamlaştırılırken diğer yandan legal çalışma olanakları iyi değerlendirilmelidir. Gelişmeye göre gerekli, zorunlu legal çalışma, örgütlenme biçimleri önceden hazırlanmalıdır. Legalizm korkusu ile böylesi legal politik örgütlenme biçimlerinden ve çalışmalardan uzak durmak yanlıştır. Kuşkusuz ki her durumda legal çalışmaların başarısı temelde güçlü illegal parti örgütlerine bağlıdır.

Bu hızlı gelişim süreci içinde parti kadrolarının seçimi, yerli yerine yerleştirilmesi ve geliştirilmeleri konusunda da eksiklerimiz oldu. Kimi yerde politik deneyimi henüz yeterli olmayan genç kadrolar yönetici görevler almak zorunda kaldılar. Bu durum politik yönetim zayıflıkları doğurdu. Parti yaşamında bazı olumsuzluklara yol açtı. Yer yer kişisel yönetim eğilimleri, "buyrukçuluk" görüldü, iş bölümü, uzmanlaşma, denetim, artizanlığa son vermede göze çarpan eksikliklerimiz vardı, illegal çalışma ilkelerini her zaman eksiksiz uygulayamamak polisin saldırısını kolaylaştırdı.

Partimizin bugünkü gelişme düzeyinde kadrolarımızın seçimi yerleştirilmesi ve geliştirilmesinde objektif, bilimsel temellere dayalı bir kadro politikasının uygulanması önemini daha da artırıyor. Her düzeyde kollektif yönetimi güçlendirme işbölümü ve uzmanlığı

geliştirme ve denetimi artırma, parti yaşamında "sol" sekterliğin tüm izlerini silme yönünde somut önlemler almalıyız.

Demokratik santralizm ilkesini yetkinleştirmek, santralizme daha da ağırlık vermek gerek. Ancak günlük çalışmalarda sürekli yukarıdan buyruk beklemek, buyrukçuluk sağlıklı bir santralizm değildir. Her örgüt, her üye parti kararlarının kendi alanında uygulanmasından, so-

55

rumludur. Böylesi bir sorumluluk temel parti örgütlerimizin girişimci çalışabilmesi ile gerçekleşir.

Yurt içi ve yurt dışı parti örgütlerinin sorunları, bir yandan genel parti normları ışığında ele alınırken diğer yandan her birinin içinde bulunduğu çalışma koşulları değerlendirilmelidir. Yeni koşullarda Batı Avrupa örgütlerimiz partimizin toplanma ve güçlendirilmesinde önemli katkı yapacaklardır.

Şunu bir kez daha saptıyoruz ideolojik alandaki her tür zayıflık örgütsel yapıya, çalışmalara kaçınılmaz biçimde yansır, ideolojik savaşımları güçlendirmek parti örgütünü güçlendirmek demektir. Diğer yandan doğru bir politika ancak sağlam ve güçlü parti örgütleri ile yaşama geçebilir.

İdeolojik çalışmaların kimi yönleri

Yoldaşlar,

Partimizin bugün içinde bulunduğu çetin sorunların üstesinden gelmesi ideolojik çalışmalarımızın özellikle ajitasyon-propaganda

çalışmalarımızın güçlendirilmesini gerektiriyor. 1980 Mayıs Plenumunda alınan kararların tümü 12 Eylül askersel devirmesinin ortaya çıkardığı yeni koşullarda uygulanamadı.

öyleyse geçen plenumun ideolojik çalışmalarımız üstüne yaptığı eleştirilerin bugün de genel olarak geçerli olduğunu, ideolojik çalışmalarımızda zayıflıkların tümüyle giderilemediğini belirtmek doğru olacaktır.

Plenum, partimizin merkez organı Atılım'ı geniş olarak ele almalı, onun daha geliştirilmesinin nasıl sağlanacağı sorusuna yanıt getirmelidir. Atılım partinin Merkez Komitesi organıdır. Onun politikasını yayıyor. Ne ki, bir gerçek de ortadır. Yığınlarla her türlü engeli aşacak sağlam iletişim kanalları olmayan bir gazete kollektif propagandacı, kollektif ajitatör ve kollektif örgütçü olma niteliğinden çok şey yitirir. Eğer Atılım, yığınların savaşına, yaşamına özgü can alıcı bilgileri, haberleri, yorumları içermezse, yığınlar da onu aramayacaktır. Parti örgütleri yığınlardan canlı haberlerle Atılım'ı besledikleri ölçüde, gazete gerçek işlevlerini yerine getirir. Bu zor koşullarda pek çok komünist özverili çalışmalarıyla Atılım'ı yığınlarla bağlamanın yollarını bulacaklarını kanıtlıyorlar.

Yoldaşlar,

Partimizin teorik sorunları işleyen bir yayın organı çıkarma kararı vardır. Şimdi biz bu kararı uygulayabilme aşamasına gelebilmek için onu yeniden ele almak zorundayız. Bugün karşı karşıya olduğumuz karmaşık sorunlara bu yayın organı parti çizgisi temelinde geniş açıklamalar getirmelidir.

"TKP'nin Sesi" radyo yayını Şimdi ¼lkemizde gerçeği açıklayan en g¼l¼ silahımızdır. Biz onu yeterince verimli, etkili, yeterince yığınların anlayabileceği nitelikte kullanıyor muyuz? Her Şeyden ¼nce

56

radyo yazıları kısa ve vurucu olmalıdır. Radyo artık tek t¼r, kuru alıŐılmıŐ kalıplarla konuŐmayı bırakmalıdır. Değişik t¼rden yazılarla, dinleyicide ilgi uyandıran y¼ntemlerle ve kesin, açık olgulara dayanarak konuŐmalıdır.

G¼n¼m¼z koşullarında y¼z y¼ze, s¼zli ajitasyon-propagandanın ¼nemi artıyor, ¼te yandan, en geniş yığınlarla ulaŐmak için s¼zli, yazılı, g¼rsel-iŐitsel, legal ve illegal değişik y¼ntem ve araçlardan da yararlanmak gerekiyor. Bunu yaparken yığınlardan bizi yalıtabilecek biçim ve y¼ntemlerden kesinlikle kaçınmalıyız.

Yoldaşlar,

Partimizin ajitasyon-propaganda aygıtı, ideolojik savaşımı çok daha enerjik bir biçimde y¼r¼tmelidir. Bu yolda atılacak çok adımlar var. AÇılması gereken zorluklar var. ideolojik çalıŐmayla g¼revlendirilecek kadrolar, partimize uzmanlar, bilim adamları yetiŐtirmek gerekiyor. AęırlaŐan koşullara, artan zorluklara karşılık, parti içi eğitimin ¼nemi de artmıştır. Üye ve sempatanların politik eğitimini sağlamak, ideolojik-teorik d¼zeylerini y¼kseltmek için g¼n¼n koŐullarına uygun araç ve y¼ntemler bulunmalı ve kullanılmalıdır.

ideolojik savaşım, bugün özel bir önem kazanıyor. Partimiz yaralar aldı.' Yığınların devrimci belgiler haykırdığı günlerde herkesten çok TKP'yi övenlerin içinden, şimdi partinin her zayıflığına karşı saldırıya geçenler çıkabilir. Egemen güçlerin partimize saldırısına, partiden atılmış oportünistler eşlik ediyor. Bu durumda yılgınlık sonucu ortaya sapmalar çıkabilir. Buna karşı, partinin içinde her türlü yanlış görüşle ideolojik savaşım zorunludur. Bugün artık kesin bir dille, Türkiye işçi hareketine ağır kayıplar verdiren "sol" sapmaların çürütülmeği gerekir, özellikle "işçinin Sesi" grubunun teori ve pratiğine karşı kesin savaşıl-malıdır. Bu grubun bugün artık büsbütün yozlaştığı, anti-TKP'cilikten, anti-Sovyetizme kaydığı kanıtlarıyla gösterilmelidir. Bu grubun aşırı "sol" konumlardan "Avrupa" komünizmini savunanlara doğru kaydığı, sosyalizmde partinin rolü ve sosyalist demokrasi sorunlarındaki tutumların da sağ revizyonizme yaklaştığı, ulusal olanla uluslararası olanın bağını koparttığı daha iyi ortaya çıkıyor. Bu grubun pratiği ise, TKP'ye saldırının çok iyi öğrettiği gibi yalnızca siyasal polisin işine yarayan bozguncu eylemlerdir. Bu gruba karşı partinin ideolojik savaşımı kesin bir biçimde ele alması gerekiyor. TKP'nin ajitasyon-propaganda çalışmasının amacı, parti çizgisini, politik hedeflerimizi yığınlara anlatmak, benimsetmektir. Bu amaca bağlı olarak ajitasyon-propagandamız komünistlerin yığınlar arasında çalışma stilini düzeltmeye, yeni koşullarda parti örgütümüzü güçlendirmeye yarayacaktır. Esnek bir politika izlemek, geniş bağlaşıklığı yönelmek, yığınlarla bağlanıp onun bir parçası olmak için sağlam, ilkeli ideolojik konumlar gerekiyor. Partimizin tüm çalışma

alanlarından "sol" sekterliğin her türlü izini silmek için ideolojik savaşımları ve aynı zamanda da sağ yanlılara karşı uyanıklığı bir an elden bı-

57

rakmamak gerekiyor.

Anti-komünizme, anti-Sovyetizme karşı savaşım, TKP'nin ulusal niteliğini, ulusal çıkarları en önde savunan parti olduğunu, partinin proletarya enternasyonalizmi ilkelerine bağlılığı ile yurtsever niteliğinin birbirini tamamladığını göstermek, ajitasyon propaganda çalışmalarımızda önemli alanları oluşturuyor.

Yoldaşlar,

TKP MK Plenumu, tarihsel bir görev yapıyor. Bugün Türkiye'de milyonlarca işçi, emekçi, birbirinden kopuk, dağınık ilerici çevreler, gruplar parlamenter koşullarda başlarında yürüyen sözde "önderleri" ortada göremez olmuştur. Burjuva partileri kendi yığınlarını bir yana atmış, "sol" radikal grupların şefleri bir araç gibi kullandıktan militanlarını koyup gitmiştir. Gerici askersel diktatörlük süngüyle, yığınların demokratik örgütlerini kapatmış, bu örgütlerin yöneticilerini tutuklamıştır. Milyonlarca insan şimdi kendisini örgütsüz, önderlikten yoksun buluyor. Partinin yaralarını sarmak, çelik disiplinli örgütümüzü eskisinden çok daha büyük bir enerjiyle ayağa kaldırmak, ulusal demokratik güçlerin birliğini sağlamak demek, milyonların

başına geçmek demektir. Bu görevi başararsak, 12 Eylül devirmesinden işçi sınıfımız, halkımız güçlenerek çıkacaktır. Bunu başaracağız. Çünkü, şu anda Türkiye'de bu görevi başarabilecek doğru bir politikası olan örgütlü bir güç, bir parti vardı. Bu parti TKP'dir. TKP yaşıyor, savaşıyor.

58

TKPMK PLENUMUNDA GENEL SEKRETER İ. BİLEN YOLDAŞIN YAPTIĞI KAPANIŞ KONUŞMASI

Yoldaşlar,

TKP MK Plenumu çalışmalarını bitiriyor. Bu Plenum, partimizin savaş yolunda yeni bir çevren açtı. O, bugünkü çetin aşamada tarihsel bir önem taşıyor. Bu toplantıyla, MK'nin yönetici rolü açık bir biçimde güçlenmiştir. Bu olgu, ağır koşullar ne olursa olsun, önümüzdeki sınıf savaşlarına devrimci iyimserlikle bakmamıza olanak veriyor. MK, gericiliğin sert saldırılarına karşın, Türkiye Komünist Partisi'nin geleceğini, güvence altına alacak adımlar atıyor. Plenum, toplanmasını, çalışmalarını başarıyla sonuçlandırdı. Partinin Leninci birliğini daha da pekiştirdi. Burjuvazinin, cuntanın demokrasi güçlerine son anti-komünist saldırılarına böylece ilk güçlü yanıtı vermiş oldu. Plenum, TKP'nin içinde bulunduğu çetin koşullara karşın kongre toplayabileceğini saptadı, Politik Büroyu 5. kongrenin hazırlıklarını tamamlamakla görevlendirdi.

Plenum, uluslararası durumda gerginliğin tehlikeli boyutlara ulaştığı, yurdumuz üstünde Amerikan emperyalizminin baskılarının arttığı koşullarda toplandı. ABD emperyalizminin dünya barışını ciddi olarak tehlikeye attığı bu dönemde, MK Plenumu, barış savaşını başa aldı.

Yoldaşlar,

TKP MK Plenumu, askersel diktatörlük koşullarında, bu günkü savaşta partimizin, işçi sınıfının, emekçi yığınların önünde duran en önemli görevleri saptadı. Plenum, emperyalizmin dünyada ve bölgemizde barışı baltalama, ülkemize yönelik dayatmalarına, tekellerin sömürüsüne ve askersel diktatörlüğün ilerici güçlere yönelik baskılarına karşı tüm ulusal, toplumsal güçlerin yürüttüğü savaşımı devrimci bir tutarlılıkla destekledi. Plenum, tüm bu güçlerin tek bir cephede birleşmesi ve savaşımıyla askersel diktatörlükten kurtulma yolunu, gerçekten bir demokrasiye geçişin devrimci yolunu bir kez daha gösterdi.

Plenum, partimizin bugünkü aşamada politik çizgisini belirledi.

Komünistlerin yığınlar arasındaki çalışmasının yeni koşullarda geçerli olan biçimlerini, yöntemlerini, amacını açıklığa kavuşturdu. Plenum bugünkü koşullarda, geniş bir bağlaşıklık politikasının temellerini

59

hazırladı. Demokrasi güçlerine saldırıların açtığı yaraları sarmanın en ivedi görevlerini çok yönlü belirledi. "Sol" sekterliğin tüm izlerini parti yaşamından silip atmak, savaşımı Marksçı-Leninci konumlardan

yürütmeyi daha üst bir düzeye yükseltti. Tek sözle, sağcı askersel diktatörlüğe karşı savaşımı bu savaş çizgisinin güncel görevlerini öne koydu. Esnek bir politika getirdi. Geniş bir bağlaşıklık sisteminin nasıl kurulabileceğini iyice vurguladı. Yığınlar arasında doğru bir çalışma stilini işledi ve partimizin yeni, derin gizlilik koşullarında savaşımı için çelik disiplinin Leninci ön koşul olduğunu onayladı.

Yoldaşlar,

Plenum, tüm alanlarda canlı tartışmalara tanık oldu. MK üyeleri, geçmişteki yanlışları köklü bir biçimde eleştirdiler. Bunlardan, önümüzdeki savaşlar için dersler çıkardılar. Parti bu eleştirilerden kazançlı çıktı. Yanlışlarımıza, bakış açımız ne olmalıdır? Partimiz, sınıf savaşını yandan seyreden bir parti değildir. O, bu savaşların içindedir. Yanlışları da bu savaşın içindedir. Kendi yanlışlarımızda-. Demokrasi güçlerine yönelen saldırıda partimiz de yara aldı.

Uğradığımız kayıplar, hem nesnel nedenlerden hem de öznel yanlışlardan kaynaklanıyor. Bunları açık yüreklilikle tartıştık, açığa çıkardık. Ne ki, bu soruna, savaşan partinin her zaman saldırıya uğrayabileceğini bilerek yaklaşıyoruz. Plenum, yanlışların eleştirisine takılıp kalmadı. O, kendi içine kapanmadı, sorunları hızla çözenin ve yeni bir atılımın yollarını gösterdi.

Esnek bir politika izlemek ve geniş bağlaşıklığa yönelmek, Lenin'in deyimiyle, yığınlar içinde bir bakıma "erimek", sağlam güçlü, ilkesel ideolojik konumlar gerektirir. "Sol" sekterliğin bütün izlerine karşı ardıcıl bir ideolojik savaş, öte yandan sağ yanlışlara karşı uyanıklığı

zorunlu kılar. Plenum, partimizin ideolojik birliğini Marsizm-Leninizm temelinde daha da pekiştirdi.

Yoldaşlar,

Merkez Komitesi Plenumunun belirgin bir özelliğini nitelemek gerekiyorsa, tarihsel bir günlemeyi anımsamak yararlı olacaktır. Bundan 60 yıl önce, "yığınlara" belgisiyle Komintern'in 3. Kongresi toplanmıştı. Genç komünist partilerinin strateji ve taktiklerinin belirlenmesinde büyük önem taşıyan bu kongre, Lenin ve Bolşeviklerin "sol" oportünizme karşı savaşını temel aldı. Lenin bundan bir yıl önceki Komintern'in II. Kongresinde de tüm dünya komünistlerine yol gösterici temel bir yapıt olan " 'Solculuk', komünizmin çocukluk hastalığı" yapıtını sunmuştu.

Plenum çalışmalarını, kaparken, tüm yoldaşlara alacakları görevlerde üstün başarılar dilerim.

Yaşasın TKP!

Yaşasın Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizmi!